

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему:

«Інноваційні методики навчання дітей молодшого шкільного віку:
персоналізований підхід на прикладі вивчення англійської мови»

Виконала здобувачка вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
групи ПОм - 21

Михайлюк К.Р.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник: Будник О. Б., доктор педагогічних
наук, професор

Рецензент: Смолюк С.В., кандидат
педагогічних наук, доцент кафедри загальної
педагогіки та дошкільної освіти, Волинський
національний університет імені Лесі
Українки

Івано-Франківськ, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК ТА ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ.....	7
1.1.Поняття, характеристика та теоретичні основи інноваційних методик у початковій освіті.....	7
1.2. Сучасні методики навчання в початковій школі: інноваційний підхід.....	11
1.3.Персоналізоване навчання у початковій школі: технології, методи та практичне впровадження.....	15
1.4.Особливості та інноваційні методи навчання англійської мови учнів початкової школи	26
1.5.Зарубіжний досвід персоналізації у навчанні іноземних мов.....	36
Висновки до розділу 1.....	41
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	43
2.1.Організація педагогічного експерименту та методика дослідження.....	43
2.2.Результати експериментального дослідження.....	45
Висновки до розділу 2.....	59
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасна система освіти переживає трансформацію, спричинену розвитком цифрових технологій, змінами у суспільстві та потребами нового покоління учнів. Особливо важливою ця трансформація є для початкової школи, адже саме на цьому етапі закладається фундамент подальшого навчання, формується мотивація, розвиваються ключові компетентності та навички XXI століття. Як зазначається у Державному стандарті початкової загальної освіти, початкова школа має забезпечити всебічний розвиток дитини та створити підґрунтя для її успішної соціалізації [14].

Водночас традиційні підходи до навчання дедалі менше відповідають індивідуальним потребам учнів, що зумовлює необхідність впровадження інноваційних та персоналізованих методик. Ці зміни підтримуються і законодавчо: Закон України «Про освіту» наголошує на необхідності впровадження інноваційних освітніх технологій, які орієнтовані на потреби конкретної дитини [15].

Особливої уваги потребує навчання іноземних мов, зокрема англійської, яка виступає глобальним засобом спілкування, джерелом доступу до світових знань та невід'ємною частиною міжкультурної комунікації. Це підкреслюється і в Національній доктрині розвитку освіти України, де мовна освіта визначається як ключовий компонент інтеграції у світове освітнє та культурне середовище [3].

Успішне володіння англійською мовою на початковому етапі вимагає створення таких умов, які максимально враховують пізнавальні можливості, інтереси та темп розвитку кожної дитини. Згідно з дослідженнями І.Д. Бега, ефективне навчання можливе лише за умови врахування особистісних характеристик учня та забезпечення індивідуального підходу [4]. М.С. Вашуленко звертає увагу на необхідність розвитку мовленнєвої компетентності в інтеграції з інтересами молодших школярів [6]. Аналогічно О.А. Винницька

підкреслює значення індивідуалізації у процесі читання як базової навички у вивченні мови [8].

У цьому контексті персоналізоване навчання набуває особливого значення як ефективний інноваційний підхід, що забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу, активізацію навчальної діяльності учнів і підвищення якості знань. Персоналізація дозволяє не лише враховувати навчальні стилі та рівень підготовки дітей, але й сприяє формуванню відповідального ставлення до навчання, розвитку критичного мислення та здатності до самостійного пізнання. Це цілком узгоджується з положеннями Закону України «Про загальну середню освіту», який підтримує використання диференційованих та особистісно орієнтованих стратегій навчання [16].

Таким чином, дослідження можливостей і результативності персоналізованого підходу у викладанні англійської мови в початковій школі є надзвичайно актуальним і відповідає основним напрямкам реформи освіти в Україні.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та практичне дослідження можливостей упровадження інноваційних методик персоналізованого навчання у процесі вивчення англійської мови молодшими школярами з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

Відповідно до мети визначено такі завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-теоретичні підходи до визначення поняття інновацій в освіті та охарактеризувати особливості інноваційних методик у початковій школі;
2. Дослідити сутність, принципи та переваги персоналізованого підходу в освіті, зокрема в умовах початкової школи;
3. Визначити психолого-педагогічні особливості навчання англійської мови молодших школярів у контексті персоналізованого навчання;
4. Ознайомитися з досвідом зарубіжних країн щодо впровадження персоналізованих підходів у навчанні іноземних мов у початковій ланці;
5. Розробити та оцінити ефективність методики персоналізованого навчання англійської мови у початковій школі.

б. **Об'єкт** дослідження – процес навчання дітей молодшого шкільного віку в умовах початкової освіти

Предметом дослідження є інноваційні методики персоналізованого навчання англійської мови молодших школярів.

Для розв'язання поставлених у роботі завдань використано такі методи дослідження:

- **теоретичні** - аналіз, порівняння, систематизація, класифікація та узагальнення наукових джерел, представлених у психолого-педагогічній та методичній літературі; застосування системного підходу та теоретичного моделювання;
- **емпіричні** - педагогічне спостереження, аналіз навчальної документації та програм, педагогічний експеримент, анкетування учителів та учнів, бесіди, розробка та апробація методичних матеріалів, вивчення передового педагогічного досвіду;
- **статистичні** - методи математичної статистики для кількісної та якісної обробки результатів дослідження.

Елементи наукової новизни полягають в уточненні поняття персоналізованого навчання у початковій школі, обґрунтуванні педагогічних умов його ефективного впровадження при вивченні англійської мови, а також у розробці та апробації моделі застосування інноваційних персоналізованих методик, що сприяють підвищенню мотивації та навчальних досягнень молодших школярів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання матеріалів дипломної роботи здобувачами вищої освіти, здобувачами передвищої фахової освіти та учителями початкових класів для підвищення їхньої готовності викладання іноземної мови з урахуванням індивідуальних особливостей учнів.

База дослідження.

Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження доповідались на звітній науковій конференції студентів (2025р.) та

обговорювалися на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Публікації. Основний зміст дослідження відображено в 1 одноосібній публікації автора.

1. Михайлюк К., Будник О. Інноваційні методики навчання дітей молодшого шкільного віку: персоналізований підхід на прикладі вивчення англійської мови. Освітня інноватика: українсько-польський збірник студентських наукових праць. Вип. 8. Івано-Франківськ: Кушнір Г.М. 2025. С. 199-204.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота обсягом 85 сторінок складається зі вступу, двох розділів (теоретичного та практичного), висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст викладено на 61 сторінках. Робота містить ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, діаграм і рисунків. Список використаних джерел охоплює 59 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

1.1 Поняття, характеристика та теоретичні основи інноваційних методик у початковій освіті

Інновації в освіті - це результат творчого пошуку нових способів організації та реалізації навчально-виховного процесу, що спрямовані на підвищення його ефективності, відповідність потребам часу та вимогам конкретного соціокультурного середовища. Поняття «інновація» походить від латинського *innovatio*, що означає «оновлення», «впровадження нового» [30]. У педагогічному контексті під інноваціями розуміють сукупність нових ідей, технологій, методик, що змінюють усталені освітні практики та сприяють підвищенню якості освіти. Інноваційна педагогічна діяльність передбачає активний пошук нових рішень, адаптацію та трансформацію освітнього процесу відповідно до викликів часу, зокрема цифровізації, зростання ролі критичного мислення, розвитку м'яких навичок та персоналізації освіти.

Наприклад, О. Я. Мариновська аналізує та розмежовує терміни «новація», «нововведення» та «інновація», які часто помилково вживають як синоніми. Вона доходить висновку, що «новація» - це нова ідея на етапі розробки та експерименту, а «інновація» - це вже перевірений і впроваджений результат цієї новації (інноваційний продукт). Розглядає форми впровадження інновацій - «педагогічний експеримент» та «інноваційний освітній проєкт». Авторка пояснює їх спільні та відмінні риси, зокрема те, що експеримент є основним методом дослідження в одному закладі, а проєкт - це ширша система діяльності, яка може охоплювати декілька закладів [24].

Інновації в освіті можуть мати різні форми: від впровадження нових методів і форм навчання (інтерактивне, проблемне, проєктне, персоналізоване

навчання) до використання цифрових технологій, електронних платформ, дистанційного та змішаного навчання. Також важливим є оновлення змісту навчання з орієнтацією на компетентнісний підхід, розвиток міжпредметних зв'язків, критичного мислення, креативності, комунікаційності та самостійності учнів. Розглядаючи різні наукові підходи, Д. Вербівський наголошує на ключових розмежуваннях, зокрема між «новацією» (як новою ідеєю), «нововведенням» (як процесом впровадження) та «інновацією» (як кінцевим результатом), а також між широкими «освітніми» та вузькоспеціалізованими «педагогічними» інноваціями. У підсумку, автор систематизує існуючі погляди у три основні підходи і робить висновок, що, попри термінологічні розбіжності, сутністю інновації є цілеспрямований процес впровадження новизни для досягнення якісних позитивних змін, де центральну роль відіграє творчий педагог-дослідник [7].

Основними характеристиками освітніх інновацій є:

- новизна - внесення якісно нового елемента в освітній процес;
- актуальність - відповідність новацій сучасним вимогам суспільства та освіти;
- результативність - досягнення кращих освітніх результатів порівняно з традиційними підходами;
- відтворюваність - можливість впровадження в інших освітніх закладах;
- адаптивність - здатність до інтеграції в конкретне освітнє середовище [35].

Варто зазначити, що інноваційна діяльність потребує відповідної професійної підготовки педагогів, підтримки адміністрації та відкритості освітнього середовища до змін. Ефективність інновацій залежить не лише від новизни методик, а й від здатності педагогів адаптувати їх до потреб конкретного класу, вікових та психологічних особливостей учнів.

Отже, інновації в освіті є необхідною умовою розвитку сучасної школи і сприяють реалізації індивідуального потенціалу кожного учня, підвищенню мотивації до навчання, розвитку творчого мислення та формуванню ключових компетентностей, що є запорукою успішної самореалізації особистості в сучасному суспільстві.

Інноваційні методики у початковій школі ґрунтуються на низці сучасних педагогічних підходів, серед яких провідними є конструктивістський, діяльнісний, гуманістичний, компетентнісний та ІКТ - орієнтований. Вони забезпечують перехід від авторитарної моделі навчання до особистісно орієнтованої, відповідно до ідей Нової української школи (НУШ).

Конструктивістська теорія передбачає активну участь учня у процесі пізнання, де знання не передається в готовому вигляді, а конструюється самим учнем через взаємодію з навколишнім середовищем. Цей підхід базується на працях Ж. Піаже та сучасних українських науковців, зокрема Р. І. Швая, який акцентує на важливості розвитку критичного мислення та самостійності учнів як складників інноваційного навчального процесу [42,43].

Діяльнісний підхід, представлений О. І. Пометун, полягає у тому, що знання формуються через діяльність - виконання завдань, розв'язання проблем, моделювання ситуацій. Він є методологічною основою інтерактивного навчання та формування компетентностей [31,33].

Компетентнісний підхід орієнтує освітній процес на здобуття учнями не лише знань, але й умінь застосовувати їх у життєвих ситуаціях. Н. М. Бібік зазначає, що компетентності включають як когнітивні, так і ціннісні компоненти, що є основою для особистісного розвитку [5].

Гуманістичний підхід ставить у центр навчального процесу особистість дитини, її потреби, інтереси та можливості. І. Д. Бех, І. А. Зязюн, С. У. Гончаренко вказують, що такий підхід сприяє формуванню моральних цінностей та розвитку емоційного інтелекту [13].

Окремо варто виокремити ІКТ - орієнтований підхід. R. Seenivasan наголошує, що інтеграція цифрових технологій у навчання є необхідною умовою успішної модернізації освіти. ІКТ сприяють розвитку автономного навчання, візуалізації знань, гнучкості навчального процесу, проте потребують методичної інтеграції з іншими педагогічними підходами [55]. Серед українських дослідників значний внесок зробила Л. М. Квас, яка розглядає

вплив ІКТ на розвиток ключових компетентностей учнів [18]. Розглянуті підходи узагальнені в таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Провідні підходи до впровадження інноваційних методик у початковій освіті

Підхід	Ключові ідеї	Представники (науковці)	Практичне застосування в НУШ
Конструктивістський	Знання формується у процесі активної діяльності учня	Ж. Піаже, Р. І. Швай	Проектне навчання, проблемні ситуації, STEM
Діяльнісний	Розвиток через практичну діяльність, досвід	О. І. Пометун	Інтегровані уроки, групова робота, дослідницькі проекти
Компетентісний	Спрямованість на формування життєвих компетентностей	Н. М.Бібік	Формувальне оцінювання, міжпредметні зв'язки
Гуманістичний	У центрі навчання - особистість учня, її цінності та емоції	І. Бех, І. Зязюн, С. Гончаренко	Діалогічне навчання, індивідуальні освітні траєкторії
ІКТ-орієнтований	Освітній процес з використанням цифрових технологій	Л. Квас, R. Seenivasan	Мультимедійні платформи, онлайн-ресурси, електронні щоденники

Отже, теоретичні основи інноваційних методик у початковій освіті є багатограними і спираються на провідні психолого-педагогічні теорії, такі як конструктивізм, гуманізм та діяльнісний підхід. Ключовою методологічною рамкою, що інтегрує ці основи, є компетентнісний підхід, який є ядром реформи «Нова українська школа». Інноваційні методики - це не просто набір модних прийомів, а системний, науково обґрунтований інструментарій, спрямований на зміну самої філософії навчання: від пасивного засвоєння знань до активного конструювання власного досвіду та розвитку ключових життєвих компетентностей учнів.

1.2 Сучасні методики навчання в початковій школі: інноваційний підхід

Традиційні методи викладання, що базувалися на лекційно-репродуктивному підході, поступово втрачають свою ефективність у підготовці учнів до викликів XXI століття. Сучасні методи навчання спрямовані на формування у дітей не лише знань, а й ключових компетентностей, таких як критичне мислення, комунікація, співпраця, креативність та цифрові навички. Інноваційний підхід до навчання в початковій школі передбачає інтеграцію прогресивних педагогічних практик, використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та створення сприятливого освітнього середовища, яке сприяє всебічному розвитку особистості дитини.

Сучасні методи навчання в початковій школі ґрунтуються на принципах дитиноцентризму, інтерактивності та інклюзивності. Дитиноцентризм передбачає, що навчальний процес орієнтований на індивідуальні потреби, інтереси та здібності кожної дитини [27]. Інтерактивність забезпечує активну участь учнів у процесі навчання через діалог, співпрацю та практичну діяльність. Інклюзивність гарантує доступність освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних чи соціальних особливостей.

Ключовими принципами сучасних методів є:

- 1.Індивідуалізація та диференціація - адаптація завдань до рівня підготовки та темпу навчання кожного учня.

2. Компетентнісний підхід - орієнтація на формування практичних навичок, які учні можуть застосовувати в реальному житті.

3. Інтеграція знань - поєднання міждисциплінарних підходів для формування цілісного уявлення про світ.

4. Розвиток soft skills - акцент на розвитку комунікативних, соціальних та емоційних навичок [17].

Серед сучасних методів навчання в початковій школі виділяють такі інноваційні підходи, як продемонстровано на рисунку 1.1.

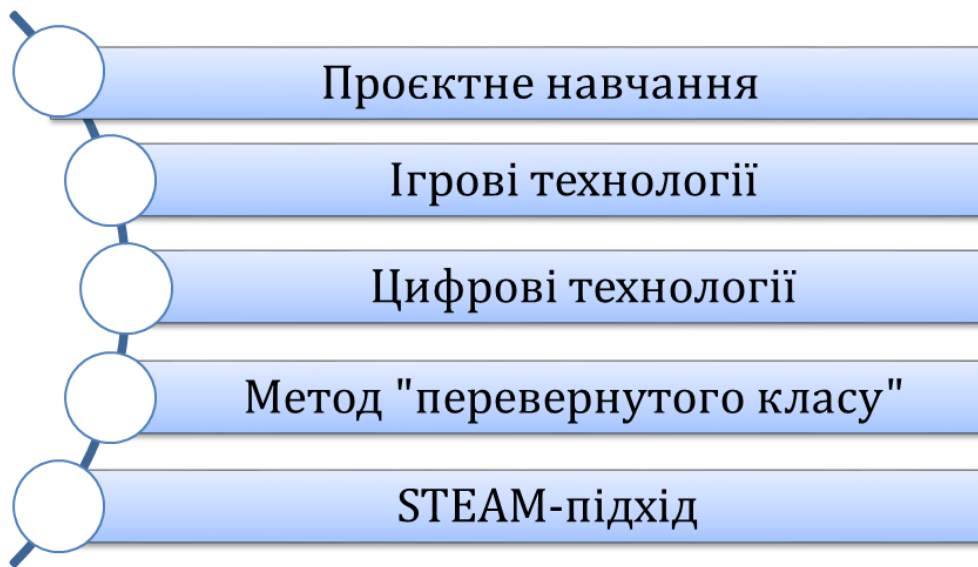

Рис. 1.1. «Інноваційні методи навчання» [створено автором]

Проектне навчання передбачає виконання учнями практичних завдань, спрямованих на розв'язання реальних проблем або створення продукту. Наприклад, учні можуть розробляти проєкт на тему збереження природи, досліджуючи екологічні проблеми свого регіону та пропонуючи власні рішення. Цей метод сприяє розвитку дослідницьких навичок, творчого мислення та вміння працювати в команді. Залучення школярів до проєктної діяльності має позитивний вплив на їхній психоемоційний стан за допомогою зміни методів і прийомів діяльності [28]. У Фінляндії широко використовується проєктне навчання, де учні самостійно досліджують теми, які їх цікавлять, під керівництвом учителя.

Гра є природним способом пізнання світу для молодших школярів, тому ігрові методи, такі як дидактичні ігри, рольові ігри та квести, дозволяють зробити навчання цікавим і мотивуючим. Наприклад, використання інтерактивних платформ, таких як Kahoot або Quizizz, допомагає закріпити знання через ігрові тести та змагання.

Інтеграція ІКТ у навчальний процес відкриває нові можливості для персоналізації та інтерактивності. Планшети, інтерактивні дошки, навчальні програми та платформи, такі як Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom, LearningApps [48] дозволяють учителям створювати динамічні уроки. Наприклад, використання віртуальної реальності (VR) може перенести учнів у тривимірне середовище для вивчення історії чи природознавства.

Метод «перевернутого класу» передбачає, що учні самостійно опановують теоретичний матеріал вдома (наприклад, через відеолекції), а час на уроці використовується для практичних завдань, дискусій та закріплення знань. Такий підхід сприяє активному залученню учнів і підвищує ефективність використання класного часу. Наприклад у США популярним є метод «перевернутого класу», який дозволяє оптимізувати час на уроці для практичної роботи. А. І. Погоріла стверджує, що опанування іноземної мови за моделлю «перевернутого класу» дає позитивні результати завдяки індивідуалізації навчання та активній взаємодії всіх учасників освітнього процесу. Використання цієї моделі є перспективним і в умовах інтегрованих уроків. Водночас вона потребує від викладачів іноземної мови креативного підходу, глибокого знання навчального матеріалу та вмілого застосування інтернет-ресурсів і мультимедійних технологій [30].

STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) поєднує науку, технології, інженерію, мистецтво та математику в єдиний міждисциплінарний підхід. Наприклад, створення учнями простих роботів або мистецьких проєктів із використанням програмування розвиває як технічні, так і творчі навички. STEAM-підхід сприяє тому, що діти глибше розуміють логіку різноманітних явищ, усвідомлюють їхню взаємозв'язану природу, сприймають світ системно. Це, своєю чергою, розвиває допитливість, інженерний тип

мислення, здатність діяти в складних ситуаціях, формує навички роботи в команді, а також дозволяє засвоїти основи менеджменту та самопрезентації. У результаті забезпечується якісно новий рівень розвитку особистості дитини [45].

В Україні сучасні методи навчання активно впроваджуються в рамках Нової української школи (НУШ) [26]. Наприклад, уроки інтегрованого курсу «Я досліджую світ» поєднують природознавство, суспільствознавство та технології, дозволяючи учням формувати цілісне уявлення про світ. Використання інтерактивних вправ, таких як «ранкове коло» (обговорення плану дня в групі), сприяє розвитку комунікативних навичок і створенню дружньої атмосфери в класі.

Важливим елементом інноваційних методик є також моделювання реальних комунікативних ситуацій. Рольові ігри, діалоги, міні-сценки, творчі завдання («My favourite toy», «At the shop», «My school day») стимулюють дітей активно використовувати англійську мову в контекстах, близьких до повсякденного життя. Це сприяє розвитку комунікативної компетентності, збільшує словниковий запас і формує позитивний досвід усного мовлення.

Персоналізований підхід поєднується з іншими інноваційними методами, зокрема з методом «перевернутого класу», який дозволяє учням самостійно ознайомлюватися з новим матеріалом вдома та активно застосовувати його на уроці. Така модель забезпечує індивідуалізацію та дає можливість використовувати класний час максимально ефективно — для групової роботи, ігор, проєктів і мовленнєвих практик. У вивченні англійської мови це особливо важливо, оскільки діти отримують більше часу саме для спілкування та практики.

Таким чином, персоналізоване навчання у поєднанні з інноваційними методиками створює умови для формування в молодших школярів стійкої мотивації до вивчення англійської мови, розвитку їхніх комунікативних навичок та формування ключових компетентностей. Інноваційні практики відкривають нові можливості для розвитку кожної дитини, забезпечуючи індивідуальний підхід і підтримуючи природний інтерес до іншомовного навчання.

Отже, методи навчання в початковій школі, засновані на інноваційних підходах, відкривають нові можливості для розвитку учнів. Вони сприяють формуванню не лише знань, а й ключових компетентностей, необхідних для життя в сучасному світі. Однак успішне впровадження таких методів вимагає системної підтримки, включаючи ресурсне забезпечення, професійний розвиток учителів та адаптацію навчальних програм. Інноваційний підхід до навчання в початковій школі є важливим кроком до створення освіти, яка відповідає викликам сучасності та готує дітей до майбутнього.

1.3 Персоналізоване навчання у початковій школі: технології, методи та практичне впровадження

У сучасному освітньому просторі, що характеризується стрімким розвитком технологій, глобалізацією та підвищенням вимог до індивідуальних компетенцій, персоналізоване навчання (ПН) виступає ключовим парадигмальним зрушенням. Воно відходить від уніфікованої моделі «один розмір для всіх» на користь підходу, що визнає та враховує унікальність кожного учня. Цей підпункт розкриває сутність персоналізованого навчання, його основоположні принципи та неодноразово підтверджені переваги.

У своїй роботі О. К. Степаненко та інші досліджують актуальне питання впровадження персоналізованого підходу до навчання в українських закладах загальної середньої освіти. Вони зазначають, що персоналізоване навчання, яке вже давно практикується в європейських країнах та США, набуває особливого значення в умовах реформування української освіти, зокрема у рамках концепції Нової української школи (НУШ). Автори підкреслюють, що персоналізація передбачає орієнтацію на індивідуальні інтереси, здібності, темп і стиль навчання кожного учня, що сприяє підвищенню його активності, мотивації та відповідальності за власний освітній процес [39].

У роботі аналізуються різновиди персоналізованої освіти - адаптивне, диференційоване навчання та самоосвіта - й окреслюються переваги кожного з підходів. Водночас автори акцентують увагу на проблемах, які гальмують впровадження персоналізації в українських школах: недостатній рівень

кваліфікації вчителів, технічна незабезпеченість шкіл, відсутність швидкісного інтернету у віддалених регіонах, а також низький рівень зацікавленості з боку батьків. Як шляхи подолання цих труднощів пропонуються підвищення кваліфікації педагогів, державна підтримка цифрової інфраструктури шкіл, розробка індивідуалізованих навчальних програм та залучення батьків до освітнього процесу.

К.К. Борисівна розглядає становлення та зміст поняття «персоналізація навчання іноземних мов» у зарубіжній науці. Теоретичну основу цього підходу складають ідеї студентоцентрованого та індивідуалізованого навчання, закладені такими вченими, як Дж. Д. Дьюї, М. А. Монтесорі, Ж. В. Піаже . Вони наголошували на важливості активної участі учня в освітньому процесі, самостійному здобутті знань і врахуванні індивідуальних потреб. Починаючи з ХХ ст., з'явилися освітні теорії, які стали базою для сучасного персоналізованого навчання. Термін «персоналізоване навчання» почали активно вживати з 2000-х років, але до сьогодні немає єдиного визначення цього поняття. Його часто ототожнюють з адаптивним чи індивідуальним навчанням. У різних джерелах персоналізація трактується по-різному: як альтернатива традиційному навчанню, як застосування цифрових інструментів або як навчання, яке починається з особистості учня [21].

А. Шемшак та інші теж стверджують, що персоналізоване навчання - це підхід до навчання, спрямований на персоналізацію навчального досвіду відповідно до унікальних потреб, цілей та навичок окремих осіб, чого можна досягти за допомогою сучасних навчальних технологій, що забезпечують унікальний навчальний досвід у різних навчальних середовищах. Технології є основним компонентом, який забезпечує та збагачує персоналізований навчальний досвід; однак, незважаючи на те, що технології доступні для персоналізації навчального досвіду, досі немає єдиної згоди щодо того, які компоненти необхідно враховувати для динамічного персоналізованого підходу до навчання, який має забезпечити унікальний та ефективний навчальний досвід для кожного учня [56].

Розглянувши наукові роботи вчених, ми дійшли висновку, що суттєвою рисою ПН є активна роль учня. Він перестає бути пасивним отримувачем інформації, а стає суб'єктом власного навчання, спільно з педагогом визначаючи цілі, вибираючи шляхи їх досягнення, рефлексуючи над прогресом та несучи відповідальність за результати.

Вчитель виступає в ролі фасилітатора, наставника, координатора - створює умови, надає ресурси, підтримку, експертну оцінку та індивідуальне супроводження. Реалізація персоналізованого навчання ґрунтується на низці взаємопов'язаних принципів, які ми виокремили у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Ключові принципи персоналізованого навчання

Принцип	Зміст
Глибока диференціація та індивідуалізація	Адаптація матеріалів, завдань, оцінювання до рівня знань, темпу і стилю навчання учня. Завдання мають різну складність, обсяг і формат.
Гнучкість та адаптивність	Навчальний процес гнучкий і змінюється відповідно до потреб учня. Використовуються адаптивні технології та платформи.
Орієнтація на інтереси та вибір	Урахування особистих інтересів і цілей учнів, надання вибору в темах, формах роботи та презентації.
Компетентнісно-орієнтований підхід	Формування ключових компетентностей: критичне мислення, креативність, співпраця, комунікація, навчання впродовж життя.
Формувальне (діагностичне) оцінювання	Моніторинг прогресу для підтримки розвитку. Зворотний зв'язок конструктивний, своєчасний і орієнтований на покращення.
Учнівська автономія та	Підтримка самостійності, самоорганізації,

Принцип	Зміст
Відповідальність	постановки особистих цілей. Розвиток метапізнавальних навичок.
Використання даних	Педагогічні рішення базуються на аналізі даних про потреби, інтереси й прогрес кожного учня.

Персоналізоване навчання не є просто модною тенденцією, а необхідним еволюційним кроком у розвитку освіти. Його сутність полягає у визнанні унікальності кожного учня та побудові навчального процесу навколо його потреб, можливостей та інтересів. Реалізація через ключові принципи (диференціація, гнучкість, орієнтація на вибір, компетентності, формувальне оцінювання, автономія, дані) відкриває значні переваги: від підвищення академічних успіхів і мотивації до розвитку життєво важливих навичок саморегуляції, співпраці та адаптивності.

У початкових класах, де діти мають різні рівні підготовки, когнітивні особливості та стилі навчання, персоналізовані навчальні технології стають ключовим інструментом для забезпечення якісної освіти. Цей підхід сприяє розвитку мотивації, самостійності та глибшого розуміння матеріалу. Проведене дослідження Ю. В. Рібцун та інших дало змогу визначити основні напрями впровадження адаптивного навчання в освітній процес. Встановлено, що ця інноваційна форма організації навчання сприяє кращому засвоєнню знань завдяки врахуванню індивідуальних потреб учнів. Аналіз теоретичних основ і практичних реалізацій адаптивного підходу показав, що його ефективність значною мірою залежить від наявності сучасної цифрової інфраструктури в закладі освіти та готовності вчителів до інновацій. Отримані результати свідчать про актуальність подальшого дослідження цифрових інструментів адаптації навчання в початковій школі, а також потребу у створенні чітких показників для оцінювання ефективності адаптивних моделей у різних освітніх закладах [26].

Сучасні цифрові інструменти значно полегшують впровадження персоналізованого навчання. Українська платформи «Всеосвіта» пропонує низку засобів для персоналізованого навчання: тести, вебквести, уроки та розвиток дитини. Наприклад з допомогою інструменту «Розвиток дитини» вчитель може згенерувати різні робочі аркуші (рис. 1. 2) для кожного учня [11]. Аркуші призначені для навчальної гри, яка допоможе дітям розвивати навички розпізнавання слів та їх правильного написання. Якщо на аркуші подано шість слів, написаних з помилками (наприклад, «appel» замість «apple», «rtepsgrfiua» замість «giraffe»). Дитина може спробувати зрозуміти, які слова приховані, спираючись на подібність букви і логіки. Учневі пропонується записати правильні варіанти слів у порожні рядки поруч. Це допоможе заздалегідь тренувати увагу до деталей і вміння аналізувати написання.

Завдання заохочує дитину асоціювати перекручені слова з реальними об'єктами (наприклад, «apple» - яблуко, «giraffe» - жирафа), що сприяє розширенню словникового запасу. Після виконання завдання дитина може порівняти свої відповіді правильними словами (наприклад, із підказкамивчителя або словником), що розвиває самостійність і відповідальність. Також школярі можуть малювати ілюстрації до слів на аркуші внизу.

Рис. 1.2. «Генератор Анаграма» [згенеровано автором]

Ще одним дієвим інструментом, який можна знайти на Всеосвіті є -

Вебквести. Для уроків англійської мови в початкових класах *вебквести* можуть включати прості завдання, такі як пошук та написання назв слів, прослуховування історії онлайн або створення короткої презентації на певну тему. Вони є інструментом, який робить навчання динамічним та адаптованим до інтересів учнів. На Всеосвіті представлені вебквести, які є інтерактивними завданнями для учнів, вони мають ігровий формат і спрямовані на розвиток навичок володіння англійською мовою. Вчитель може видати вже існуючий вебквест учневі або створити його самостійно на платформі враховуючи індивідуальні потреби школяра. Учням надається посилання для підключення до гри, після проходження якої вони отримують диплом, а також детальну інформацію про свою статистику: кількість правильних і неправильних відповідей, використані ключі та затрачений час [19].

Сайт *Learning.ua* (розділ «English») є інтерактивною освітньою платформою, яка допомагає дітям дошкільного та молодшого шкільного віку ефективно вивчати англійську мову. Ресурс містить велику кількість вправ, поділених за тематичними блоками (алфавіт, числа, кольори, родина, тварини, їжа тощо), що супроводжуються озвученням, яскравими зображеннями та ігровими елементами. Завдання спрямовані на розвиток мовних навичок через слухання, читання, розпізнавання і активну взаємодію (рис. 1.3). Платформа дозволяє вчителям і батькам відстежувати індивідуальний прогрес дитини, що сприяє цілеспрямованій роботі над складними темами. Завдяки гейміфікації, мотиваційним нагородам і доступному інтерфейсу *Learning.ua* можна ефективно використовувати як на уроках англійської мови в класі, так і для самостійної домашньої роботи [23].

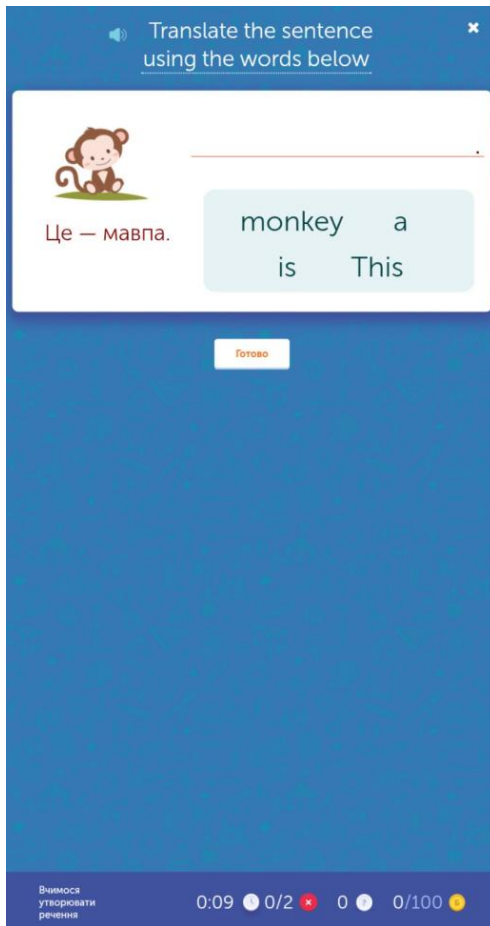

Рис. 1.3. «Приклад завдання на Learning.ua» [1]

Платформа Learning.ua працює за принципом інтерактивного навчання, яке поєднує освітні завдання з ігровими елементами. На прикладі завдання з перекладом речення (як на зображенні), учень бачить ілюстрацію та українське речення (наприклад, «Це — мавпа»), і має правильно скласти англійський відповідник за допомогою запропонованих слів (у цьому випадку: This, is, a, monkey). Під час виконання завдання:

Аудіосупровід озвучує інструкції англійською, що розвиває навички сприйняття мови на слух.

Учень перетягує або натискає на слова в правильному порядку, складаючи граматично правильне речення.

Після натискання кнопки «Готово», система автоматично перевіряє правильність відповіді.

У нижній частині екрана відображається таймер, кількість спроб, помилки, підказки та набрані бали, що стимулює учня бути уважним та швидким.

Завдання мають наочну підтримку (картинка з мавпочкою), що полегшує розуміння змісту навіть дітям, які ще не повністю володіють мовою.

Такий підхід забезпечує формування базових граматичних навичок, активізує зорову, слухову і моторну пам'ять, а також робить процес навчання цікавим і захопливим для молодших школярів. Учитель може використовувати цей ресурс як під час фронтальної роботи в класі (через інтерактивну дошку), так і для індивідуального або парного навчання в комп'ютерному класі чи вдома.

Отже, персоналізовані навчальні технології відкривають нові можливості для освіти початкових класів, дозволяючи кожній дитині навчатися у власному темпі та відповідно до своїх інтересів. Поєднання диференційованого навчання, змішаних форматів, проектної діяльності та цифрових інструментів створює умови для ефективного розвитку учнів. Успіх цього підходу залежить від підготовки вчителів, співпраці з батьками та доступу до сучасних технологій. Впровадження персоналізованого навчання - це крок до створення інклюзивної та мотивуючої освітньої системи, яка відповідає потребам XXI століття.

На формувальному етапі експерименту було реалізовано впровадження персоналізованого підходу до навчання англійської мови в експериментальній групі. Основна мета цього етапу - створення умов для максимальної реалізації індивідуального потенціалу кожного учня з урахуванням його рівня володіння мовою, пізнавальних особливостей, інтересів та стилю навчання.

I. Підготовчий етап

Першим кроком стало визначення навчальних потреб і особливостей учнів за результатами спостереження, анкетування батьків та вхідного тестування (додаток 1). Це дозволило:

класифікувати учнів за рівнем володіння англійською (базовий / середній / вище середнього);

виявити переважні стилі сприйняття інформації (візуальний, аудіальний, кінестетичний);

зібрати інформацію про інтереси дитини, її уподобання в іграх, мультфільмах, навчальних форматах.

На основі цих даних було складено умовні профілі учнів, що стали основою

для добору завдань та активностей (додаток 2).

II. Використання диференційованих матеріалів

Кожен урок в експериментальній групі передбачав роботу з індивідуальними аркушами (activity sheets), які відрізнялись: за рівнем складності - одні учні виконували завдання на відповідність (matching), інші - на письмову фіксацію слова чи побудову простого речення. за форматом подачі - для візуалів - картки з малюнками; для аудіалів – прослуховування запису з подальшими завданнями; для кінестетиків – завдання на переміщення, розфарбовування, аплікації.

Застосування диференційованих завдань дозволило знизити стрес та підвищити ефективність сприймання нового матеріалу (додаток 3).

III. Впровадження цифрових ресурсів

Щотижня використовувались цифрові платформи (зокрема Learning.ua, Wordwall, Genially), що надавали можливість: тренувати лексику в ігровій формі (наприклад, drag & drop, memory, crossword); самостійно повторювати вивчений матеріал удома; проходити короткі міні-тести з миттєвим зворотним зв'язком.

Цифровий компонент сприяв розвитку навичок самонавчання та підвищував інтерес до вивчення мови через знайоме дітям мультимедійне середовище (Додаток 4).

IV. Використання елементів проєктного навчання

У рамках проєктного компонента експериментальної програми учні виконували два міні-проєкти:

Лепбук «My Family» (рис. 1.4) - учні добирали зображення членів своєї родини, підписували їх англійською, розповідали про них у простій формі («This is my mum»).

Рис. 1.4. «Ленбук «My Family»»

Книжечка «My Day» (рис.1.5) - учні створювали книжку з 4–5 сторінок про свій типовий день (із малюнками та короткими підписами), використовуючи вивчену лексику: wake up, eat, play, sleep тощо.

Рис. 1.5. «Книжечка «My Day»»

Ці завдання розвивали творче мислення, надавали можливість учням обирати матеріал, презентувати власну роботу, що стимулювало мовленнєву активність (додаток 5)

V. Вебквести як форма інтегрованого навчання

У ході формувального етапу було проведено вебквести (рис.1.6), під час яких учні: аналізують картинки, на яких зображені люди в різних місцях - вдома, на роботі, в школі - та визначають їхнє місцезнаходження, правильно ідентифікуючи, де перебувають персонажі. Вони розпізнають і називають англійською мовою членів родини: маму (Mum), тата (Dad), сестру (Sister), брата (Brother), бабусю (Grandma) та дідуся (Grandpa). Під час проходження квесту учні вводять свої відповіді, взаємодіючи з інтерактивними елементами завдань. У процесі вони активно засвоюють лексику з тем «Сім'я» та «Місця» (home, work, school), вчаться будувати прості речення для опису людей та їхнього розташування (наприклад: «This is my Mum. She is at home.»), а також розвивають навички читання, виконуючи короткі інструкції. Вебквест сприяє формуванню уважності та спостережливості завдяки аналізу зображень, логічного мислення - через встановлення зв'язку між ілюстраціями та мовними конструкціями, а також цифрової грамотності, оскільки вимагає роботи з інтерактивними завданнями онлайн. Крім того, можливість проходження квесту у власному темпі стимулює самостійність у навчанні. Отже, у цікавій ігровій формі вебквест допомагає учням закріпити базову лексику з англійської мови, одночасно розвиваючи мовні, когнітивні та цифрові навички.

Вебквест: Unit 1. My family and friends. Class 2

Рис. 1.6. «Вебквести на Всеосвіті» [41]

VI. Підтримка рефлексії та самооцінки

Після кожного заняття діти заповнювали просту форму рефлексії, що включала вибір смайлика або кольору, який відповідав емоціям (додаток 6):

- 😊 - було цікаво та легко;
- 😐 - було складно, але я старався;
- 😞 - було важко, щось не зрозумів(ла).

Також використовувались короткі усні обговорення: «Що тобі найбільше сподобалося сьогодні?» або «Що було найцікавішим/найважчим?» Це дозволяло розвивати навички самоусвідомлення, підтримувати позитивну мотивацію та коригувати підхід відповідно до зворотного зв'язку.

Після завершення експерименту ми порівняли результати експериментальної групи (яка брала участь у експерименті) та контрольної, що не брала участь у експерименті і були вражені результатами (додаток 7).

1.4 Специфіка вивчення англійської мови дітьми молодшого шкільного віку

Навчання англійської мови молодших школярів переживає справжню революцію, спричинену стрімким розвитком технологій, глибшим розумінням дитячої когнітивістики та необхідністю готувати дітей до життя в глобалізованому світі. Сучасні інновації відходять від традиційних пасивних методів на користь інтерактивних, персоналізованих, імерсивних та глибоко мотивуючих підходів. Цей підпункт досліджує найбільш перспективні світові тенденції та технології.

І. Д. Микитенко у своїй статті наголошує про сучасні інноваційні підходи до навчання англійської мови в початковій школі, які відповідають вимогам Нової української школи (НУШ). Основна мета - формування комунікативної компетентності учнів через інтерактивне, діяльнісне та компетентнісне

навчання, орієнтоване на інтереси та потреби дитини. Зазначено важливість максимізації говоріння, формувального оцінювання та індивідуальної освітньої траєкторії. Пропонує використовувати сучасні технології (smart board, STEM, комп'ютерні програми), методи (ігрові, проєктні, навчання у співпраці), а також різні підходи до навчання читання, письма, граматики та вокабуляру. Окрему увагу приділяє ролі вчителя як фасилітатора, що організовує навчальне середовище, сприятливе для розвитку мовних навичок та мотивації учнів [25].

На нашу думку, доцільно використовувати на уроках *Mondly VR* та *ImmerseMe*, що застосовують VR для занурення дітей у повсякденні ситуації (магазин, кафе, парк, зоопарк). Дитина взаємодіє з віртуальними персонажами, виконуючи завдання англійською, розвиваючи спонтанність мовлення та зменшуючи мовний бар'єр через ефект присутності [59].

Merge Cube або спеціалізовані AR-маркери у підручниках оживляють зображення. Дитина, навівши планшет на картинку з твариною, може побачити її у 3D, почути назву та звук, з яким вона асоціюється, а потім повторити - що поєднує візуальне, аудіальне та кінестетичне сприйняття [50]. Сучасне навчання базується також на інтерактивному сторітелінгу - використанні цифрових книг з анімацією, звуком і інтерактивними елементами, які активізують усі види пам'яті: слухову, зорову та моторну. Такі ресурси, як *Oxford Owl*, *Storyberries* та *Book Creator*, не лише сприяють засвоєнню мови, а й формують читацькі навички, уяву та емоційний інтелект.

Інтелектуальні репетитори (AI Tutors), як *Duolingo ABC* (спеціально для дітей) та *Lingokids* використовують ШІ для аналізу відповідей дитини, визначення її сильних сторін та слабких місць. Навчальна траєкторія миттєво адаптується: ускладнюється, якщо дитина успішна, або повертається до складніших тем, якщо виникають труднощі. Це забезпечує оптимальний рівень складності («зона найближчого розвитку») для кожної дитини. ШІ може створювати унікальні вправи, історії чи ігри на основі інтересів конкретної дитини (наприклад, історії про динозаврів для маленького палеонтолога), підвищуючи мотивацію.

Сучасні системи (як у *Elsa Speak* або *Cambly Kids*) не лише розпізнають слова дитини, але й аналізують вимову, інтонацію, темп, даючи миттєвий зворотній зв'язок у ігровій формі («Ти майже звучав як справжній англієць! Спробуй ще раз цей звук»). ШІ пропонує тести та завдання, які динамічно змінюють складність залежно від успішності учня, забезпечуючи точнішу діагностику знань без стресу. Застосування освітньої аналітики у поєднанні з адаптивними платформами (наприклад, *Edmodo*, *SmartyAnts*) дозволяє вчителям відстежувати індивідуальний прогрес кожного учня та своєчасно коригувати програму відповідно до сильних і слабких сторін. Такий підхід забезпечує персоналізацію навчання, яка визнана одним з головних трендів світової освіти [46].

Повноцінні освітні ігри (Learning Games), як *Prodigy English* (від творців математичного *Prodigy*) чи *DreamBox Learning* (англійська + математика) пропонують повноцінні ігрові світи, де прогрес у грі безпосередньо залежить від виконання мовних завдань (побудова будинку = вивчення слів про будинок, подорож = діалоги).

Складні системи прогресу, бейджів, рівнів, таблиць лідерів (часто у формі команд, щоб зменшити конкуренцію) мотивують до систематичної роботи. Платформи *Classcraft* або *ClassDojo* інтегрують гейміфікацію у класну кімнату. Ігри, спеціально розроблені для вирішення конкретних мовних завдань у максимально захопливому контексті (наприклад, симулятори міста, де треба взаємодіяти з мешканцями англійською).

Платформи як *ePals* або *PenPal Schools* під контролем вчителів та батьків з'єднують дітей з різних країн світу для спілкування англійською через листування, відео-проекти, спільне виконання завдань. Це забезпечує автентичну комунікацію та розвиває міжкультурну компетентність. Використання *Flipgrid* для створення коротких відео-відповідей на запитання вчителя або однокласників, спільне створення цифрових історій на платформах як *Book Creator* чи *StoryJumper* англійською мовою [13].

Розвиток розумової діяльності посилюється з використанням підходів на зразок *Total Physical Response* (TPR) посилюється сучасними інтерактивними

танцювальними іграми (Just Dance Kids з англійськими піснями) або платформами, що поєднують спів, рух та вивчення слів (GoNoodle).

Молодші школярі (6-10 років) сприймають світ інакше, ніж дорослі. Їхня увага ще нестійка, а провідною діяльністю залишається гра. Саме тому ключовим завданням вчителя є створення такого навчального середовища, яке б відповідало природним потребам дитини. Науковці сходяться на думці, що методика викладання англійської в початковій школі має базуватися на ігрових технологіях, а також інтегрованому та компетентнісному підходах. Зокрема, праці О. Пометун, Л. Скубієвої [32] та Н. Гавриш підтверджують, що найбільшу ефективність демонструє діяльнісний підхід [10] та використання мультимедійних засобів, які стимулюють учнівський інтерес і сприяють кращому запам'ятовуванню матеріалу. О. Пантюк робить висновок, що для успішного навчання англійської мови в початковій школі НУШ необхідно поєднувати комунікацію, ігри, мультимедіа та формувальне оцінювання [29].

Під час вивчення іноземної мови в початковій школі важливо зосереджувати увагу на навчальних діях, які допомагають учням виділяти та відображати основні й характерні ознаки мовного матеріалу. Особливо активно ці навички формуються у 2–3 класах, коли діти, наприклад, вчать стисло передавати зміст тексту іноземною мовою. Водночас важливо розвивати здатність школярів самостійно визначати навчальні й практичні цілі перед виконанням завдань. Спершу молодші учні сприймають навчання як діяльність, схвалену дорослими, однак з часом починають проявляти інтерес до конкретних навчальних дій і операцій. У цьому віці формується прагнення до самовираження, зростає потреба у визнанні з боку вчителів, батьків і однолітків, особливо коли йдеться про навчальні успіхи. Мотивація до навчання стає більш усвідомленою та внутрішньо керованою. Провідна роль навчальної діяльності в цей період сприяє становленню почуття відповідальності, яке полягає у здатності розуміти зв'язок між власними діями та очікуваними результатами відповідно до встановлених норм і цілей [9].

Увага молодших школярів стає більш цілеспрямованою, якщо на уроці іноземної мови створена атмосфера, яка заохочує їх до самостійної діяльності та

формування власних цілей. Цей процес розвиває самоконтроль: діти переходять від виконання завдань, поставлених учителем, до реалізації власних цілей та від постійного контролю дорослих до самоконтролю. З віком обсяг та стійкість уваги учнів зростають. Увага також тісно пов'язана з особистою зацікавленістю у навчальному матеріалі; наприклад, краєзнавчі матеріали сприймаються краще, ніж граматичні правила. Усвідомлення цінності нової інформації та інтерес до її змісту визначають стійкість уваги учнів.

Навчання суттєво впливає на емоції дітей, формуючи їхні стосунки з учителем та однокласниками. Як зазначає О. Лелюх-Степанчук, емоційне ставлення до вчителя слугує «маяком» у емоційній сфері школяра. Особливо важливою є роль вчителя як «судді»: оцінювання вчителем емоційно впливає на дитину, посилюючи або послаблюючи мотивацію до навчання, змінюючи самооцінку та рівень знань. Байдужість до навчання та, насамперед, до оцінок вчителя у цьому віці може свідчити про відхилення у розвитку [22].

Початковий етап вивчення іноземної мови має вирішальне значення для всього навчального процесу. Згідно з Концепцією «Нова українська школа», початкова освіта поділяється на два цикли:

Адаптаційно-ігровий (1-2 класи) - на цьому етапі вчителі повинні використовувати ігрові методи та форми навчання, враховуючи індивідуальні особливості кожного учня. Основна мета - зробити вивчення мови мотивуючим та цікавим через діяльність з використанням ігор.

Основний (3-4 класи) - цикл передбачає продовження розвитку іншомовного спілкування, але з поступовим збільшенням складності завдань.

Така структура вимагає від вчителя вибору особливих форм, методів і прийомів викладання, щоб ефективно навчати учнів іншомовного спілкування. Головне - заохотити дітей до активного вивчення мови та підтримувати їхній інтерес [34]. В таблиці 1.3 наведено приклади основних психологічних особливостей учнів початкових класів, що впливають на вивчення англійської мови.

Таблиця 1.3.

Основні психологічні особливості учнів початкових класів, що впливають на вивчення англійської мови

Психологічна особливість	Її вплив на вивчення англійської мови
Конкретно-образне мислення	Потреба в наочності: слова й граматику краще засвоюються через малюнки, предмети, жести, міміку.
Мимовільна увага та пам'ять	Найкраще запам'ятовується яскраве, емоційно насичене; важливо викликати інтерес, здивування, радість.
Провідна роль ігрової діяльності	Гра є ключовим методом навчання: через неї легко засвоюється лексика, граматику, моделі спілкування.
Висока потреба в русі	Уроки мають бути динамічними, з фізичними активностями (рухливі ігри, пісні з рухами, вправи).
Емоційна чутливість і потреба в підкріпленні	Позитивне підкріплення (похвала, підтримка) формує мотивацію до навчання та віру в себе.

В.Редько підкреслює, що вчителі початкової школи повинні враховувати вікові особливості дітей. У першому циклі (1-2 класи) більшість комунікативних завдань виконується на репродуктивному рівні, з опорою на зразки, оскільки самостійна творча діяльність для них ще недоступна. Тому весь навчальний матеріал має зацікавлювати першокласників іноземною мовою. Натомість, у другому циклі (3-4 класи), враховуючи набутий досвід та міжпредметні зв'язки, вчитель має зосередитися на методах, що розвивають самостійність учнів. Це включає навчання вибору способів засвоєння інформації, порівняння, систематизації, узагальнення, формулювання елементарних висновків, висловлення оцінних суджень та зв'язок вивченого з повсякденним життям, активно залучаючи продуктивні види діяльності [36].

Отже, навчання англійської мови у початкових класах - це не просто передача знань, а захоплива подорож у світ нової культури та спілкування, що закладає фундамент для подальшого успішного оволодіння мовою. Цей процес має свої унікальні особливості, що зумовлені, насамперед, психологічними та віковими характеристиками молодших школярів. Ефективне навчання у цей період вимагає від вчителя не лише досконалого володіння мовою, а й глибокого розуміння дитячої психології та застосування специфічних методик, що перетворюють урок на цікаву гру.

Англійської мови у початковій школі, особливо в контексті Нової української школи (НУШ), базується на комунікативному та діяльнісному підходах. Основна мета - не просто вивчити набір слів та правил, а навчити дитину спілкуватися англійською в межах її вікових можливостей та інтересів. Л. М. Байдюк зауважує, що нові технології в навчанні іноземних мов у початковій школі охоплюють різноманітні матеріали та методи. Зокрема, це інтерактивне навчання, що передбачає використання комп'ютерних програм, онлайн-ресурсів та мобільних додатків. Завдяки їм учні можуть вивчати мову за допомогою інтерактивних вправ, відео та аудіо матеріалів [2].

Ключові методи та прийоми, які доцільно використовувати на уроках у

початкових класах зображено на рисунку 1.7.

Ігровий метод - це не просто розвага, а потужний інструмент навчання. Ігри можуть бути лексичними (наприклад, «What's missing?»), граматичними (гра з м'ячем на закріплення конструкції «I have...»), фонетичними (гра «Echo» на повторення звуків) та рольовими (розігрування діалогів «У магазині», «Знайомство»).

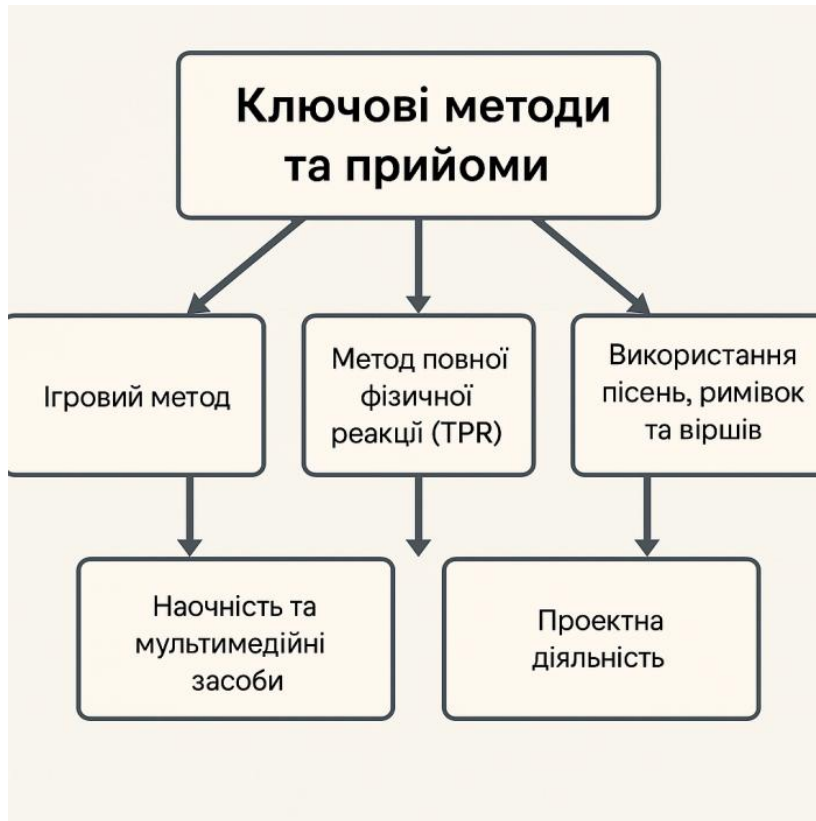

Рис. 1.7. «Ключові методи та прийоми вивчення англійської мови» [створено автором]

Метод повної фізичної реакції (Total Physical Response - TPR) - полягає у тому, що учні реагують на команди вчителя не словами, а діями. Наприклад, вчитель каже «Stand up», «Sit down», «Clap your hands», а діти виконують ці дії. Такі дії дозволяють засвоювати лексику та граматичні конструкції на інтуїтивному рівні [40].

Використання пісень, римівок та віршів - допомагають легко запам'ятовувати нові слова, правильну вимову та інтонацію. Веселі пісеньки та прості римівки швидко засвоюються дітьми та створюють позитивну атмосферу на уроці.

Використання яскравих карток (flashcards), постерів, іграшок, а також коротких відео та мультфільмів робить процес навчання більш захопливим та ефективним.

Створення простих проектів, наприклад, «My family» або «My favourite animal», де діти малюють та підписують свої роботи англійською, сприяє

інтеграції знань та розвитку творчих здібностей [38].

Наприклад Teacher Academy, пропонує замість того, щоб запам'ятовувати слова для тесту, спробувати запропонувати учням створити путівник по країні, де розмовляють мовою, яку вивчають. Роблячи це, вони досліджують місцеві пам'ятки та культуру, практикуючи свої навички письма та презентації. Учні можуть визначити місцеву проблему та створити кампанію для підвищення обізнаності. Вони досліджуватимуть проблему, розроблятимуть рекламні матеріали (плакати, листівки) та презентуватимуть свої висновки громаді чи шкільній раді, використовуючи мову, яку вивчають.

Прикладом може бути проект, пов'язаний з плануванням кампанії з переробки відходів у школі (рис. 1.8): доручіть учням розробляти плакати, писати переконливі листи та проводити презентації для своїх однолітків - вони візьмуть участь у проекті, який не лише принесе користь громаді, але й допоможе їм розвивати мовні навички в контексті.

Рис. 1.8. «Проект переробки сміття» [52]

Організація дебатів навколо відповідної соціальної проблеми також може бути стратегією, вона дозволить учням досліджувати позиції, формулювати аргументи та висловлювати свої думки мовою, яку вони вивчають. Це покращує критичне мислення, одночасно відточуючи навички говоріння та слухання через активну участь.

1.5 Зарубіжний досвід персоналізації у навчанні іноземних мов

Роль технологій у персоналізованому навчанні відіграє важливу роль у забезпеченні впровадження та успіху цього інноваційного освітнього підходу. Технології слугують каталізатором персоналізованого навчання, надаючи інструменти, ресурси та платформи, що сприяють індивідуалізованому навчанню, підвищують доступність та сприяють залученню та інтерактивності серед учнів.

Quizlet - це сучасний інструмент для оптимізації навчального процесу, який суттєво випереджає традиційні методи роботи з картками [12]. Платформа дозволяє створювати яскраві та зручні навчальні набори як вручну через браузер, так і шляхом імпорту готових документів. Крім того, користувачі мають доступ до відкритих бібліотек, де доступні тисячі готових навчальних матеріалів. Набори можна редагувати, адаптувати до особистих потреб і ділитися ними з іншими користувачами. Матеріал можна опрацьовувати за допомогою різних інтерактивних функцій, таких як перегляд карток, відповіді на тестові запитання чи ігри, що надають навчальну цікавість та динаміку.

Quizlet також пропонує командні змагання у форматах вікторин. Учні чи студенти беруть участь у реальному часі, змагаючись за швидкість і точність виконання завдань (див. Рисунок 1.9.). Для участі достатнього комп'ютера або смартфона з підключенням до Інтернету [52].

Рис. 1.9. «Аналіз успішності для груп учнів на платформі Quizlet» [47]

Використання Quizlet у навчанні учнів молодших класів має як позитивні аспекти, так і певні недоліки, які варто отримати при впровадженні платформи в освітній процес. Серед ключових переваг - її доступність і зручність у використанні. Платформа дає можливість учням працювати з навчальними матеріалами в інтерактивному форматі, що забезпечує їх мотивацію до навчання. Завдяки елементам гейміфікації та різноманітним завданням, таким як флеш-картки, вікторини та ігри, учні активніше долучаються до процесу. Крім того, Quizlet дозволяє вчителям розробляти власні набори завдань, ділитися ними з учнями, що сприяє персоналізації контенту та забезпечує безпечний доступ до ресурсів.

Мінусом платформи є те, що всі учасники отримують однаковий доступ до матеріалів, незалежно від їхніх індивідуальних потреб чи складнощів у навчанні. Такий підхід може бути недостатньо ефективним для учнів, які потребують додаткової підтримки або спеціалізованих завдань для закріплення знань.

Академія Хана, некомерційна освітня організація, стала широко визнаним прикладом персоналізованого навчання за допомогою технологій. Їхня онлайн-платформа пропонує величезну бібліотеку навчальних відео, практичних вправ та оцінювань з різних предметів. Адаптивні алгоритми навчання Академії Хана коригують складність та темп навчання залежно від індивідуальних результатів учнів, надаючи цільовий зворотний зв'язок та підтримку. Платформа також пропонує інструменти аналізу даних для викладачів, щоб відстежувати прогрес учнів та визначати області для втручання. Персоналізований підхід до навчання Академії Хана охопив мільйони учнів у всьому світі, допомагаючи їм опанувати концепції та подолати прогалини у навчанні [58].

Платформа *Socrates* пропонує унікальне ігрове навчальне середовище, яке зосереджене на диференціації навчання для учнів. Використовуючи *Socrates*, вчителі мають доступ до безлічі ресурсів та способів кращого залучення учнів до навчання, допомагаючи їм розвивати свої навички в таких предметних областях, як математика та англійська мова, за допомогою ігор. Оскільки платформа використовує штучний інтелект, вона здатна адаптуватися до потреб учнів,

створюючи індивідуальний навчальний шлях у режимі реального часу, що відрізняє Socrates від інших навчальних платформ. Вчителям легко відстежувати прогрес учнів та швидко визначати, де учням може знадобитися додаткова допомога чи інструкції. Це дозволяє учням прогресувати в темпі, який відповідає їхнім індивідуальним потребам, та надає їм необхідні додаткові ресурси, коли вони їм потрібні.

Завдяки Socrates, вчителі можуть швидко створити обліковий запис, додати учнів до класів та розпочати призначення безкоштовних практичних завдань, домашніх завдань та тестів у найкоротші терміни. Модулі «Вчитель» та «Шкільний командний центр» у Socrates надають потужного помічника вчителя, який інформує вчителів, коли і де кожному учню потрібна допомога. Здатність швидко реагувати на цю інформацію є ключовою для вчителів, і саме тут штучний інтелект впливає на навчання та розвиток учнів. Вносити зміни до інформації облікового запису учня легко за допомогою центру керування. Вчителі можуть вказати рівень класу, активну область навчання, стиль навчання та ігровий процес (від «Високий рівень гри» до «Без ігор»). Оцінювати прогрес учня та вносити зміни до його навчального профілю легко в Центрі керування [57].

Kyron Learning - це революційна інтерактивна платформа для відеонавчання, яка використовує розмовний штучний інтелект, щоб змінити спосіб, у який викладачі можуть підтримувати своїх учнів (рис. 1.10). Kyron надає вчителям можливості, заощаджуючи їхній час, персоналізуючи навчання та надаючи цінні дані про учнів. Завдяки Kyron учні мають доступ до персонального репетитора, який працює з ними, розвиваючи свої навички в захопливому просторі. Потужність штучного інтелекту допомагає вчителям створювати інтерактивні уроки, орієнтовані на учня та студентів. Коли учні працюють над уроком, це справді відчувається як індивідуальне заняття з справжнім вчителем. Учні можуть ставити запитання та відповідати на них, брати участь у подальших обговореннях та отримувати негайний зворотний зв'язок, і все це завдяки помічнику зі штучним інтелектом Kyron. «Розмовний механізм» слухає відповіді учня та вибирає найбільш підходящий попередньо

записаний відеофрагмент для відтворення наступного разу. Коли ви вперше спробуєте урок *Kyron*, ви будете вражені тим, наскільки добре він проходить [54].

The screenshot displays the Kyron interface for the 'Base Ten' unit. On the left, a sidebar lists various math topics: 'First time here?' (1 Lesson), 'Base Ten' (4 Lessons, highlighted), 'Place Value' (4 Lessons), 'Rounding' (3 Lessons), 'Addition & Subtraction' (6 Lessons), 'Division' (6 Lessons), 'Fraction Equivalence' (5 Lessons), 'Comparing Fractions' (4 Lessons), 'Adding & Subtracting Fractions' (8 Lessons), 'Adding & Subtracting with Mixed Numbers' (6 Lessons), and 'Multiplying a Fraction by a Whole Number' (3 Lessons). The main content area is titled 'Base Ten' and includes a welcome message: 'Welcome to the wonderful world of Base Ten! This awesome concept is like a secret code that shows us how much each digit contributes to the overall value of a number.' Below this, two lesson cards are shown. The first card, labeled '1', is titled '1: Identifying place value up to the millions' and describes a lesson where students help Mark figure out his birthday money. The second card, labeled '2', is titled '2: Multiplication relationships across the place value chart' and describes a lesson where students explore family tree relationships. Both cards feature a large number in a blue circle, a 'Start Lesson' button, and options to choose from 4 tutors and availability in multiple languages.

Рис. 1.10. «Інтерфейс *Kyron*» [53]

Використовуючи *Kyron*, вчителі можуть надавати учням додаткові можливості, що забезпечують їм більш індивідуалізований навчальний досвід. Почати легко, просто вибравши один із багатьох уроків, які вже доступні для учнів. Викладачі також можуть ділитися уроками та співпрацювати над ними, використовуючи колективний досвід викладацької спільноти. У *Kyron Studio* вчителі можуть розробляти для своїх учнів мультимодальні репетиторські заняття за допомогою штучного інтелекту та робити їх ще більш персоналізованими. Заняття можна адаптувати до навчальної програми кожного викладача та включати відео та візуальні матеріали. Це навчальний досвід, який залучає та допомагає кожному учневі зрозуміти концепцію автентично та у власному темпі.

Однією з ефективних методик організації навчального процесу на уроках англійської мови в початковій школі є впровадження так званих проектів центрів грамотності (*Literacy Centers*). Цей підхід активно застосовується

практикуючою вчителькою Еліс Райкрофт [49]. Суть методики полягає у створенні декількох навчальних центрів (станцій) в межах класного простору, кожен з яких орієнтований на розвиток певної навички, пов'язаної з фонетикою, читанням, письмом, лексикою чи орфографією (рис. 1.11). Учні, об'єднані в малі групи, по черзі працюють на кожній станції, виконуючи завдання, що відповідають поточному мовному матеріалу. Центри можуть функціонувати як частина щоденних занять, так і у форматі ротації станцій у визначені дні тижня.

9 Fun Literacy Centers That Teach Long & Short Vowel WORD FAMILIES

proudtobepimary.com

Рис. 1.11. «Проект центри грамотності» [49]

Етапи впровадження методики на уроці включають:

1. Підготовка вчителя - учитель заздалегідь готує матеріали для кожного центру - картки зі словами, пазли, аркуші для сортування, кольорові завдання, шаблони для ліплення букв із пластиліну, аркуші для письма тощо. Матеріали друкуються, ламінуються і сортуються за темами (наприклад, словоутворювальні родини типу -at, -an, -ig тощо).

2. Пояснення та демонстрація - на початку заняття вчитель знайомить учнів із темою уроку (наприклад, вивчення короткого голосного звука),

демонструє приклади виконання завдань у кожному центрі. Це важливо для формування чіткого уявлення про алгоритм дій.

3. Організація ротації - учні поділяються на групи по 3-5 осіб. За встановленим часом (10 -15 хвилин) групи переходять від одного центру до іншого. Усі учасники мають індивідуальні аркуші фіксації результатів (recording sheets), у яких записують свої відповіді, слова або виконані дії.

4. Самостійна робота учнів - на кожній станції учні виконують певний вид діяльності: сортують слова за звуковою ознакою; добирають картинку до слова; складають букви з пластиліну; читають або пишуть слова з певною морфемою; розфарбовують слова залежно від їх звукового складу.

5. Рефлексія і оцінювання - після завершення роботи у всіх центрах учитель проводить обговорення, під час якого учні діляться труднощами та відкриттями. За потреби вчитель перевіряє записи в аркушах та надає індивідуальні рекомендації.

Завдяки такій методиці уроки читання та письма англійської стають динамічними, різноманітними та спрямованими на формування практичних мовленнєвих навичок. Методика сприяє індивідуалізації навчання, оскільки дозволяє вчителю гнучко варіювати рівень складності завдань, зважаючи на потреби учнів.

Висновки до розділу 1

Отже, впровадження інноваційних методик у початковій освіті є потрібною складовою модернізації сучасної школи та ключовим чинником реалізації Концепції Нової української школи. Застосування нових підходів сприяє формуванню особистості молодшого школяра як активного, допитливого, самостійного та відповідального учасника освітнього процесу. Інноваційні методики базуються на конструктивістській, гуманістичній, діяльнісній та компетентнісній освітніх парадигмах, які спрямовані не лише на засвоєння знань, але й на розвиток життєвих навичок та ключових компетентностей, що потрібні в умовах сучасного суспільства.

Особливу роль у початковій освіті відіграє впровадження інтерактивних технологій, проєктної та ігрової діяльності, інформаційно-комунікаційних засобів навчання, які забезпечують активну взаємодію між учнями, формують навички співпраці, критичного мислення, комунікації, а також сприяють індивідуалізації та диференціації навчального процесу. Такі методики дозволяють враховувати вікові та психолого-педагогічні особливості молодших школярів, створюючи умови для їх всебічного особистісного розвитку.

Навчання англійської мови в початковій школі має ґрунтуватися на врахуванні вікових психологічних особливостей дітей 6-10 років, серед яких - конкретно-образне мислення, мимовільна увага, емоційна чутливість та провідна роль гри. Найефективнішими є ігрові, діяльнісні та мультимедійні методи, що сприяють мотивації, інтересу та самовираженню учнів. На адаптаційному етапі (1-2 класи) пріоритет надається репродуктивним формам навчання, а в основному циклі (3-4 класи) - розвитку самостійності та продуктивної мовної діяльності. Важливу роль відіграє атмосфера емоційної підтримки та вчитель як наставник і мотиватор.

Дослідження підтверджують, що адаптивне навчання, за умови відповідної цифрової інфраструктури та підготовки вчителів, дозволяє враховувати пізнавальні особливості й потреби школярів, забезпечуючи глибше засвоєння знань. Практичні приклади використання цифрових платформ - таких як «Всеосвіта» й Learning.ua - демонструють широкі можливості для персоналізації освітнього процесу через генератори завдань, вебквести, інтерактивні вправи та гейміфікацію.

Аналіз закордонного досвіду, таких як Quizlet, Khan Academy, Socrates та Kyron Learning, засвідчує, що сучасні освітні платформи не лише підвищують мотивацію до навчання завдяки гейміфікації, інтерактивності й адаптивному контенту, але й забезпечують глибоку персоналізацію навчального процесу.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Організація педагогічного експерименту та методика дослідження

Метою експериментального дослідження є визначення ефективності впровадження персоналізованого підходу у викладанні англійської мови в початковій школі шляхом поєднання цифрових інструментів, диференційованих завдань та елементів проєктного навчання. Основою дослідження стало створення умов для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учня з урахуванням його особистісних характеристик, рівня володіння іноземною мовою, стилів навчання та пізнавальних інтересів.

Педагогічний експеримент проводився на базі

. У ньому взяли участь учні двох паралельних класів (2-А та 2-Б), у яких англійська мова вивчається як обов'язковий предмет.

Загальна кількість учасників склала 48 учнів (по 24 учні в кожному класі). Клас 2-Б було визначено як експериментальну групу, де впроваджувалися персоналізовані методики навчання англійської мови, тоді як 2-А клас виконував роль контрольної групи, в якій навчальний процес здійснювався за традиційною методикою.

Розподіл учасників на експериментальну та контрольну групи було здійснено з урахуванням результатів вхідного діагностичного оцінювання: рівня сформованості навичок мовлення, розуміння інструкцій, темпу виконання завдань та рівня зацікавленості у вивченні англійської мови.

Методи дослідження

Для визначення ефективності персоналізованого підходу були використані такі методи:

спостереження за поведінкою учнів під час занять (залучення, ініціативність, взаємодія з учителем та іншими учнями);

анкетування батьків щодо мотивації дитини, її стилю навчання та інтересів; аналіз дитячих робіт (розфарбовок, малюнків, карток зі словами тощо); педагогічне тестування у формі ігрових завдань (наприклад, розпізнавання предметів, вибір правильного зображення тощо); самооцінка в доступній формі - смайлики, кольорові маркери («було легко / складно / цікаво»).

Засоби персоналізації навчання

У процесі педагогічного експерименту в експериментальному класі було впроваджено низку методів і засобів персоналізації навчання англійської мови, які сприяли реалізації індивідуальної освітньої траєкторії кожного учня відповідно до його потреб, інтересів і рівня підготовки. Зокрема, застосовувалися такі форми роботи:

Індивідуальні картки (activity sheets) - завдання були розроблені з урахуванням диференціації на 2-3 рівні складності. Наприклад: «з'єднай слово з картинкою», «розфарбуй лише ті предмети, які ти чуєш», «напиши слово» [3; 7]. Такий підхід дозволяв враховувати мовний рівень та темп роботи кожної дитини.

Проекти міні-формату - створення тематичних лепбуків (наприклад, «My Family»), у яких учні самостійно добирали словниковий матеріал відповідно до власного досвіду й інтересів, ілюстрували його малюнками або використовували готові зображення [4; 9]. Цей формат сприяв розвитку креативності, залученню учнів до практичного використання вивченого матеріалу та самовираженню.

Вебквести для молодших школярів - інтерактивні онлайн-дослідження, що включали використання відео, пісень, мультфільмів. Після перегляду діти виконували завдання на пошук зображень, співвіднесення слів та картинок, відповіді на прості запитання [6; 10].

Цифрові платформи (наприклад, Learning.ua) - використовувалися для закріплення лексичного матеріалу у формі навчальних ігор із поступовим ускладненням завдань [5; 11].

Застосування вищезазначених інструментів дало змогу індивідуалізувати навчальний процес та активізувати участь кожного учня в освітній діяльності.

Структура експерименту

1. Конститувальний етап (2 тижні):

Спостереження за учнями;

Анкетування батьків щодо особливостей навчання дитини;

Проведення тестування у формі гри (запам'ятовування слів, відповідність зображень тощо).

2. Формувальний етап (6 тижнів):

Упровадження персоналізованого підходу (щотижневі міні-звіти вчителя);

Застосування аркушів активності з урахуванням рівня та стилю;

Проведення двох простих вебквестів на платформі Всеосвіта;

Створення учнями двох міні-проектів.

3. Контрольний етап (1 тиждень):

Повторне педагогічне тестування у формі гри;

Самооцінка учнів (через смайлики та кольори);

Підсумкове спостереження вчителя та порівняння прогресу з контрольною групою.

Критерії оцінювання ефективності:

Залучення учнів до занять (активність, ініціатива);

Успішність виконання завдань відповідно до рівня;

Розширення словникового запасу (визначено за результатами тесту);

Покращення навичок розуміння на слух та говоріння;

Мотивація до вивчення англійської (спостереження + думка батьків);

Рівень самостійності та впевненості у завданнях.

2.2 Результати експериментального дослідження

З метою перевірки ефективності впровадження персоналізованого підходу у викладанні англійської мови було проведено порівняльний аналіз

результатів учнів експериментальної та контрольної груп на різних етапах дослідження (додаток 7). Аналіз ґрунтується на результатах педагогічного спостереження, вхідного та підсумкового тестування, анкетування батьків, а також самооцінки учнів.

З метою виявлення рівня володіння англійською мовою на початковому етапі дослідження було проведено анкетування батьків. Зокрема, їм було запропоновано оцінити, на їхню думку, рівень володіння мовою їхньою дитиною. Отримані результати свідчать про переважання учнів із базовим рівнем володіння мовою, що вказує на потребу у впровадженні диференційованого та персоналізованого підходу в навчальному процесі з урахуванням індивідуальних потреб і стартових можливостей кожної дитини. На рисунку 2.1 показано рівень володіння англійською мовою дітей

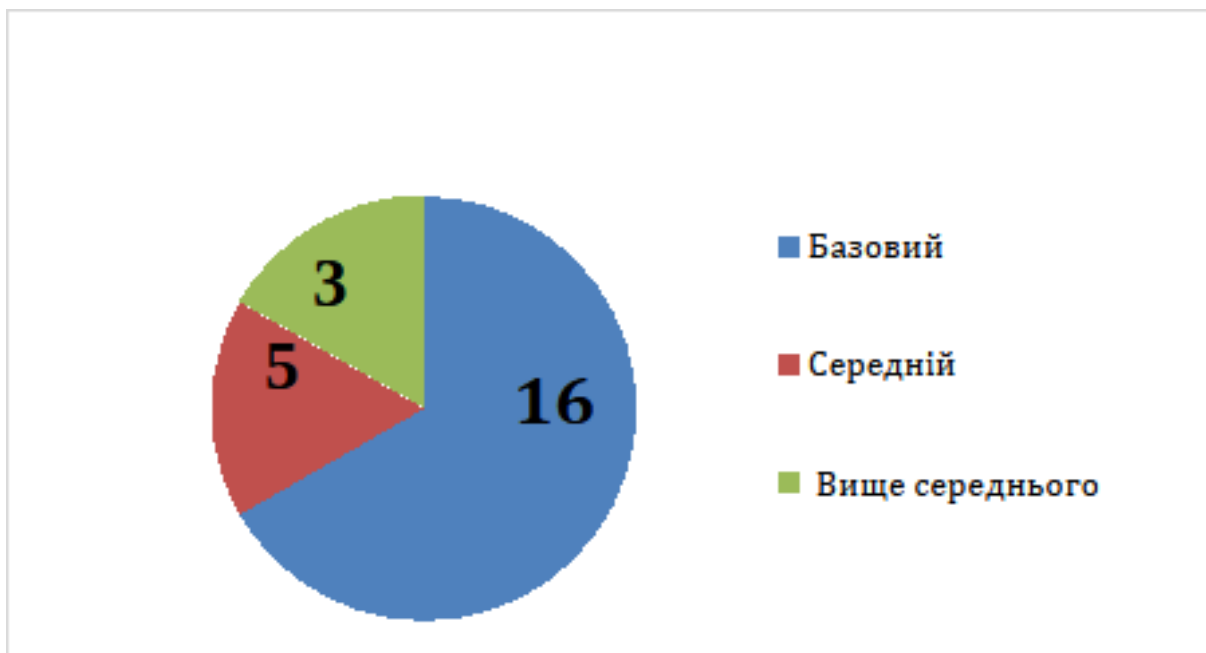

Рис. 2.1. «Рівень володіння англійською мовою дітей»

За результатами анкетування батьків, проведеного на початковому етапі педагогічного експерименту, було з'ясовано рівень володіння англійською мовою учнями експериментального класу. Як видно з діаграми, переважна більшість учнів - 16 осіб (66,7%) - мають базовий рівень знань. 5 учнів (20,8%) продемонстрували середній рівень, і ще 3 учні (12,5%) - вище середнього.

Ці результати свідчать про необхідність упровадження персоналізованого та диференційованого підходу до навчання, який би враховував стартові

можливості та індивідуальні особливості кожної дитини. Саме така стратегія дозволяє ефективно формувати навички іншомовного спілкування в умовах різнорівневої підготовки учнів.

Рис. 2.2. «Стили сприйняття інформації»

Виявлено, що серед 12 учнів: 4 учні (33,3%) мають візуальний стиль сприймання - тобто краще засвоюють інформацію за допомогою зорових образів, ілюстрацій, схем, кольору та просторового розташування; 4 учні (33,3%) - аудіальний стиль, тобто надають перевагу слуховому сприйманню інформації: через пояснення, розповіді, діалоги, прослуховування аудіоматеріалів; 4 учні (33,3%) - кінестетичний стиль, для якого характерне засвоєння знань через практичну діяльність, рух, дотик, маніпуляції з предметами та активну участь у процесі навчання.

Результати опитування щодо улюблених видів ігор серед дітей показали різноманітність інтересів, що відображено на круговій діаграмі (рис. 2.3).

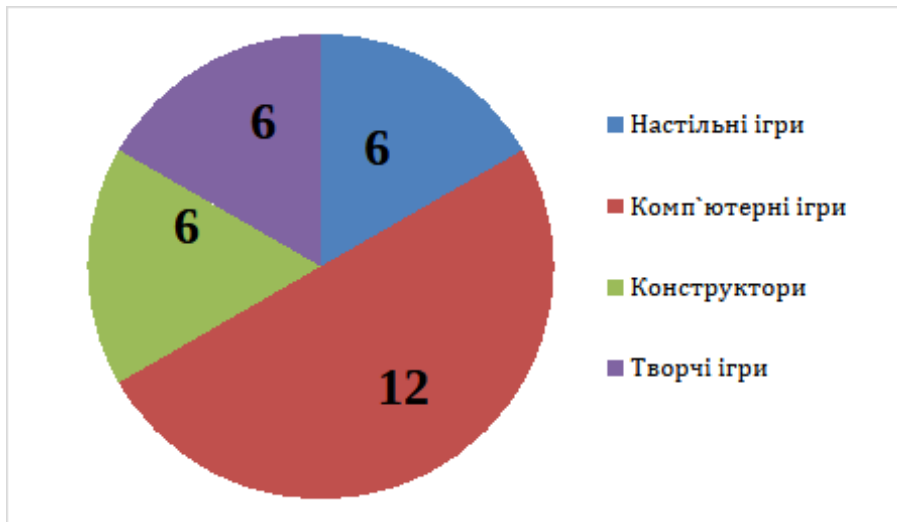

Рис. 2.3. «Інтереси та уподобання»

12 дітей (50%) надають перевагу комп'ютерним іграм - це свідчить про зростаючий інтерес до цифрових технологій та віртуального простору. Такі ігри приваблюють дітей динамічністю, інтерактивністю та можливістю швидкої зміни ситуацій. 4 дітей (16,7%) обрали настільні ігри, які сприяють розвитку логічного мислення, уважності, стратегічного планування та вмінню дотримуватись правил. 4 дітей (16,7%) захоплюються конструкторами - іграми, що потребують просторового мислення, креативності, моторики рук та вміння створювати нові об'єкти. Ще 4 дітей (16,7%) люблять творчі ігри - малювання, ліплення, моделювання ситуацій, що сприяють розвитку уяви, емоційного інтелекту та самовираження.

Отже, найбільшу зацікавленість викликають комп'ютерні ігри, однак помітна і значна частка дітей, які віддають перевагу іграм із творчим, пізнавальним або стратегічним компонентом. Це дає підстави зробити висновок, що навчально-виховний процес має поєднувати сучасні цифрові технології з традиційними формами діяльності, зокрема конструюванням, настільними та творчими іграми, аби максимально відповідати інтересам дітей та забезпечити їх всебічний розвиток.

Після завершення індивідуальних завдань було проведено опитування з метою з'ясувати думку учнів щодо ефективності такого підходу в навчанні.

Результати, відображені на діаграмі (рис. 2.4), свідчать про позитивне сприйняття учнями індивідуалізованого навчання. Згідно з результатами: 14 учнів (58,3%) зазначили, що індивідуальні завдання значно допомогли їм краще зрозуміти новий навчальний матеріал; 8 учнів відповіли, що завдання допомогли; 2 учні вказали, що завдання мало допомогли; жоден учень не обрав варіант «зовсім не допомогли».

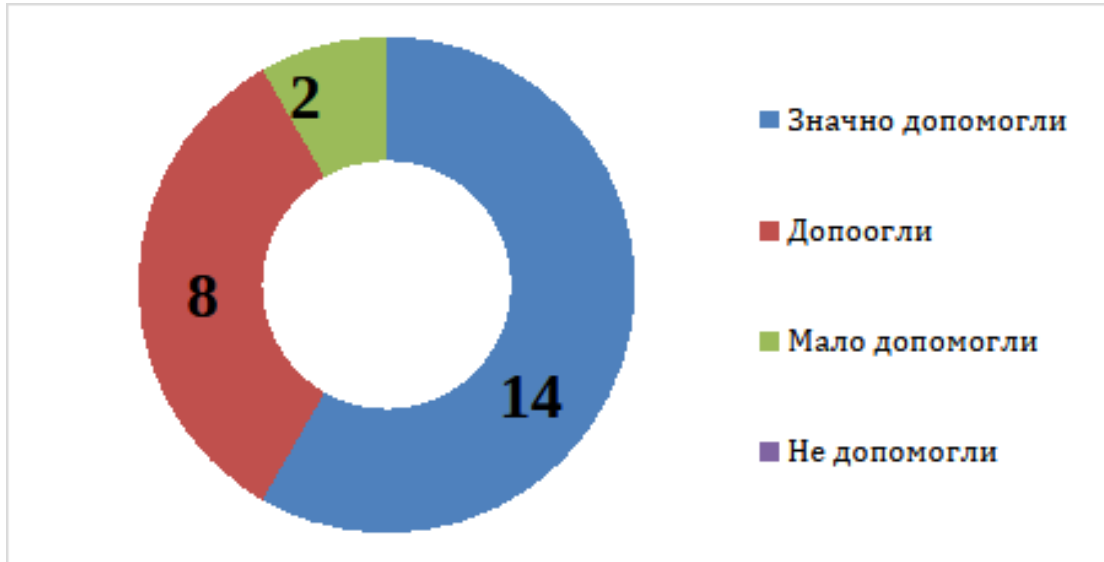

Рис. 2.4. «Ефективність індивідуальних завдань»

Отже, 22 із 24 опитаних позитивно оцінили використання індивідуальних завдань як ефективний засіб навчання. Це свідчить про високу результативність такого підходу, який враховує індивідуальні потреби, рівень підготовки та особливості сприйняття кожного учня. Можна зробити висновок, що індивідуальні завдання не лише сприяють кращому засвоєнню нового матеріалу, а й підвищують загальну мотивацію до навчання, забезпечуючи комфортне навчальне середовище для більшості дітей.

У рамках опитування учням було запропоновано оцінити, наскільки складними для них були індивідуальні завдання, результати представлені на рисунку 2.5.

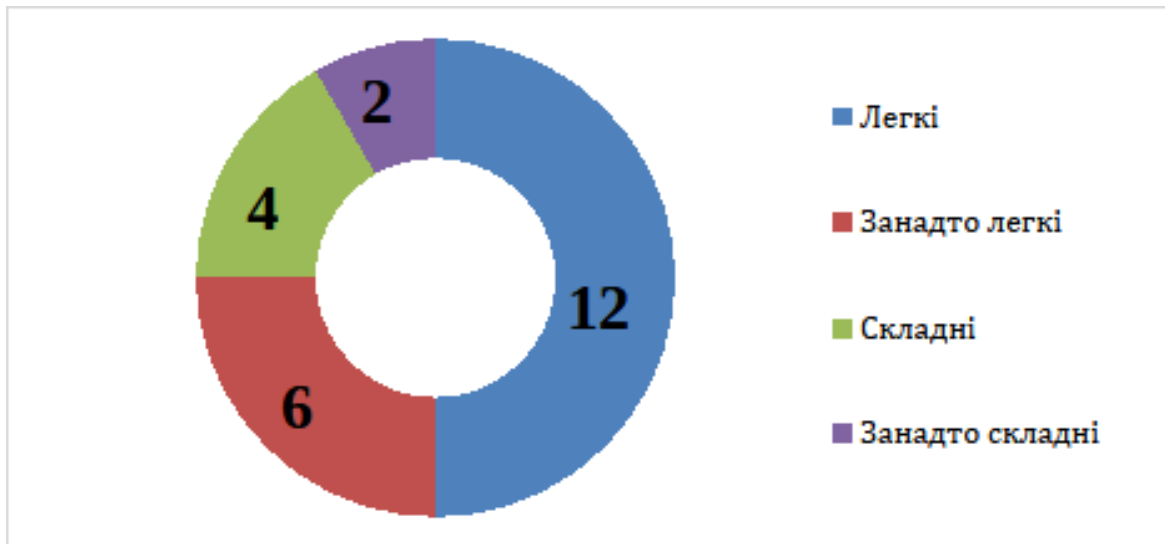

Рис 2.5. «Рівень складності»

Результати розподілилися наступним чином: 12 учнів (синій сегмент діаграми, що становить 50% опитаних) обрали варіант, який інтерпретується як «якраз правильної складності». Це свідчить про те, що більшість учнів відчували себе комфортно під час виконання завдань, вважаючи їх достатньо посильними, але водночас такими, що стимулювали до мислення та самостійної роботи. 6 учнів (червоний сегмент) відповіли, що завдання були «занадто легкі». Такий результат може свідчити про потребу у додатковому ускладненні матеріалу для певної частини дітей, які, ймовірно, мають вищий рівень підготовки або працюють швидше за інших. 4 учні (зелений сегмент) зазначили, що завдання були «трохи складніші, ніж очікували». Це говорить про наявність певних труднощів, однак не критичних - такі завдання могли стати викликом, що стимулює інтелектуальний розвиток. 2 учні (фіолетовий сегмент) відповіли, що завдання були «занадто складні». У цьому випадку, ймовірно, необхідне індивідуальне доопрацювання підходу або адаптація завдань, щоб уникнути фрустрації та втрати мотивації до навчання.

Такі дані демонструють важливість диференціації завдань за рівнем складності та постійного зворотного зв'язку з учнями. У подальшому доцільно коригувати навчальні матеріали, орієнтуючись не лише на середній рівень класу, а й враховуючи потреби як сильніших, так і менш упевнених учнів.

Діаграма (рис.2.6) ілюструє розподіл уподобань щодо формату подачі матеріалу, відповідно до різних способів сприйняття інформації.

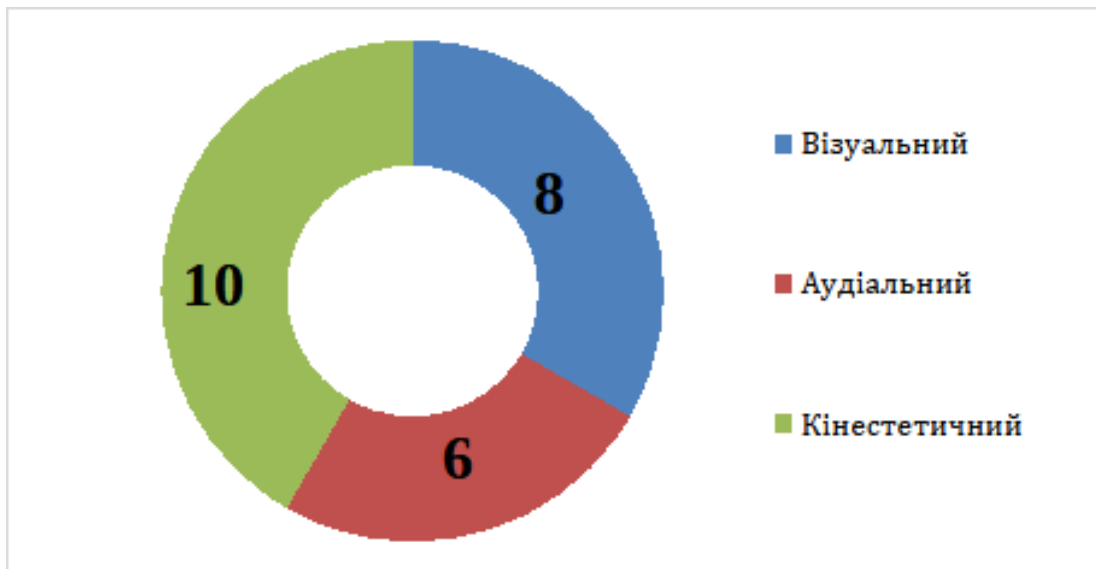

Рис. 2.6. «Формат подачі матеріалу»

Синій сегмент - представляє учнів, які найкраще сприймають інформацію за допомогою зорових образів - схем, діаграм, малюнків, відео, презентацій. Таких учнів виявилось 8 з 24 (33,3%), що свідчить про важливість візуального компонента під час навчання.

Червоний сегмент - аудіальний стиль - 6 учнів (25%) зазначили, що краще засвоюють інформацію на слух: через пояснення вчителя, обговорення, аудіоматеріали.

Зелений сегмент - кінестетичний стиль - 10 учнів (41,7%) обрали цей формат як найбільш зручний. Вони краще навчаються через практичну діяльність, рух, експерименти, маніпуляції з предметами.

Дана кільцева діаграма (рис. 2.7) візуально демонструє, які онлайн-платформи виявилися найбільш зручними, цікавими або ефективними для учнів під час виконання індивідуальних завдань. Вона складається з трьох можливих сегментів, з яких два сегменти є видимими, а третій - відсутній, що означає повну відсутність вибору на користь відповідної платформи.

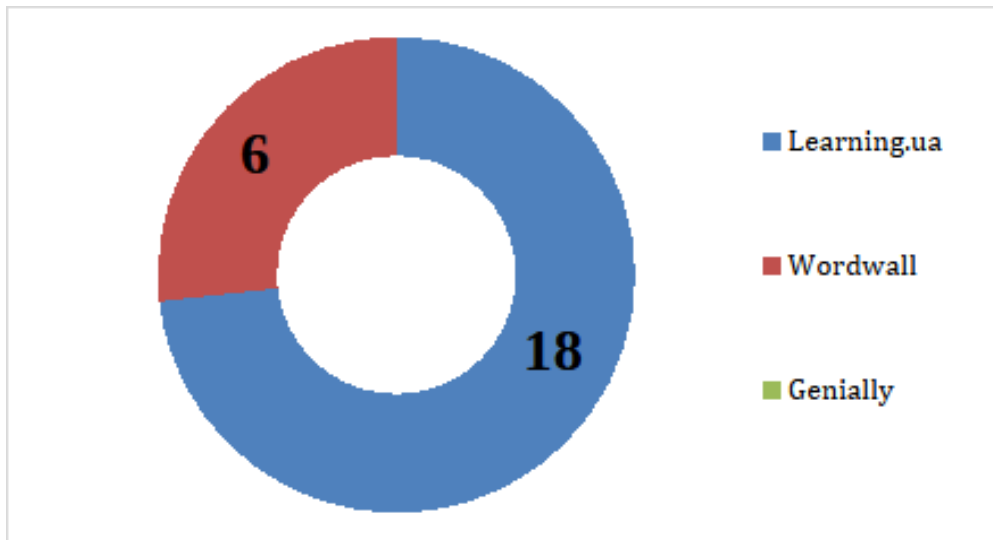

Рис. 2.7. «Ефективні онлайн-платформи»

Синій сегмент - платформа Learning.ua (18 учнів, або 75%) є найбільш популярною серед учасників дослідження. Більшість учнів зазначили, що саме ця платформа була для них найзручнішою, найцікавішою та найефективнішою під час виконання індивідуальних завдань. Це може бути пов'язано з її інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом, доступністю матеріалів, наявністю вправ, які відповідають віковим особливостям учнів молодшої школи, а також гейміфікованими елементами, що сприяють мотивації.

Червоний сегмент - платформа Wordwall (6 учнів, або 25%) також була обрана частиною учнів, що вказує на її популярність серед дітей, які надають перевагу інтерактивному навчанню у формі гри. Wordwall дозволяє використовувати яскраві візуальні елементи та швидкий зворотний зв'язок, що робить навчальний процес динамічним і привабливим.

Синій сегмент - платформа Learning.ua (18 учнів, або 75%) є найбільш популярною серед учасників дослідження. Більшість учнів зазначили, що саме ця платформа була для них найзручнішою, найцікавішою та найефективнішою під час виконання індивідуальних завдань. Це може бути пов'язано з її інтуїтивно зрозумілим інтерфейсом, доступністю матеріалів, наявністю вправ, які відповідають віковим особливостям учнів молодшої школи, а також гейміфікованими елементами, що сприяють мотивації.

Червоний сегмент - платформа Wordwall (6 учнів, або 25%) також була обрана частиною учнів, що вказує на її популярність серед дітей, які надають перевагу інтерактивному навчанню у формі гри. Wordwall дозволяє використовувати яскраві візуальні елементи та швидкий зворотний зв'язок, що робить навчальний процес динамічним і привабливим.

Платформа Genially (зелений сегмент) не була обрана жодним учнем. Це може свідчити або про недостатнє ознайомлення дітей із функціоналом цієї платформи, або про її меншу адаптованість до вікових потреб учнів початкової школи.

Отже, результати свідчать про домінування платформи Learning.ua як найефективнішої в організації індивідуального навчання. Водночас, наявність вибору серед інших ресурсів підкреслює доцільність комбінування цифрових інструментів з урахуванням інтересів і навчальних потреб дітей.

Результати опитування учнів щодо роботи над проектами лепбук «My Family», книжечка «My Day» представлені на рисунку 2.8. Діаграма демонструє, що майже всім учням сподобалося працювати над проектами.

Рис. 2.8. «Ефективність прєктів лепбук «My Family», книжечка «My Day»»

Діаграма чітко демонструє переважно позитивне сприйняття учнями проектної роботи. Велика частка синього сегмента свідчить про високий рівень задоволення (22 учнів), тоді як малий червоний сегмент показує, що негативних відгуків було дуже мало (2 учень).

Метою ще одного опитування було з'ясувати, наскільки учням було цікаво працювати у форматі вебквесту - інтерактивного виду навчальної діяльності,

який поєднує пошукову роботу, вирішення завдань та використання цифрових ресурсів. Такі заняття спрямовані на розвиток критичного мислення, уміння працювати з інформацією, самостійність і зацікавленість у навчанні.

Діаграма (рис. 2.9) візуально підкреслює, що вебквест як форма навчання є надзвичайно ефективною та емоційно привабливою для учнів. Домінуючий синій сегмент свідчить про високу залученість та інтерес, а наявність невеликого червоного сегмента підтверджує, що навіть за наявності труднощів, інтерес зберігається і стимулює «розгадувати» завдання. Це підкріплює думку, що вебквест є перспективною формою організації навчального процесу, особливо в початковій школі.

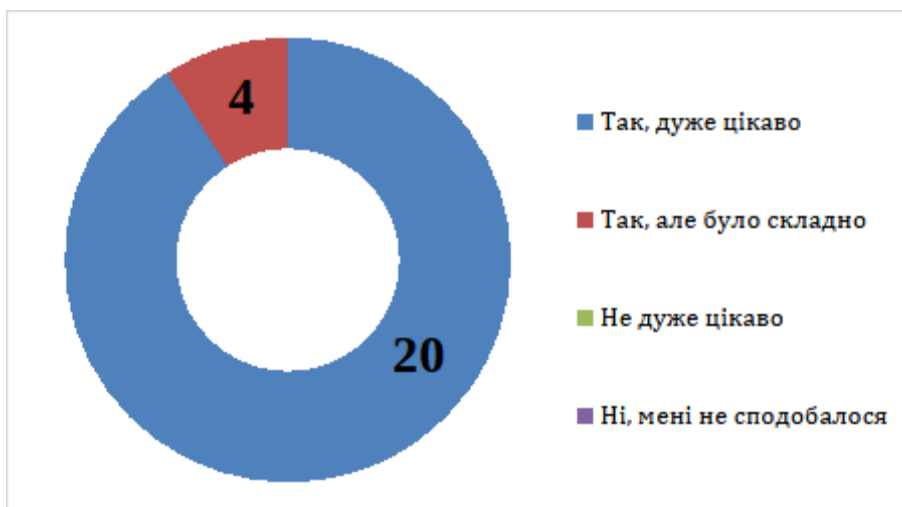

Рис. 2.9. «Ефективність вебквестів»

Більшість учнів відповіли, що їм було цікаво працювати у форматі вебквесту (20 учнів). Багато з них зазначили, що така форма роботи є новою, незвичною та захопливою. Частина учнів визнала, що певні завдання були складними (4 учні), однак вони все одно залишилися задоволеними участю, адже змогли проявити кмітливість, фантазію та логіку. Не було учнів, які відповіли негативно, тобто повністю не зацікавились вебквестами або визнали їх незрозумілими чи нецікавими. Це свідчить про загальну позитивну оцінку такого методу навчання.

Отже, вебквест можна вважати перспективною формою організації навчального процесу в початковій школі, особливо якщо вона буде супроводжуватися педагогічною підтримкою та емоційним залученням учителя.

Після завершення педагогічного експерименту було виявлено суттєві

відмінності у сформованості навчальних умінь та навичок в учнів експериментальної групи порівняно з учнями контрольної групи. Учні, які навчалися за експериментальною методикою із залученням інтерактивних форм роботи, у тому числі вебквестів, ігор, платформ та відеоматеріалів, продемонстрували високі результати.

Учні експериментальної групи виявляли високий рівень активності, ініціативності та зацікавленості під час уроків. Вони з ентузіазмом брали участь у різноманітних завданнях. Натомість учні контрольної групи переважно працювали пасивно, очікуючи інструкцій від учителя, та рідше проявляли ініціативу. Діти з експериментальної групи виконували індивідуальні завдання повно, точно та впевнено, відповідно до свого рівня знань. У контрольній групі учні частіше потребували допомоги, допускали неточності та не завжди завершували завдання до кінця. Результати порівняння успішності учнів експериментальної та контрольної групи наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Порівняльний аналіз результатів учнів експериментальної та контрольної груп

№	Критерій	Експериментальна група	Контрольна група
1	Залучення до навчального процесу	Активні, ініціативні, з ентузіазмом беруть участь у завданнях	Пасивні, працюють за вказівками вчителя, ініціатива низька.
2	Виконання завдань відповідно до рівня	Завдання виконують повно, точно, самостійно	Часто потребують допомоги, допускають помилки, не завжди завершують роботу.
3	Розширення словникового запасу	Вживають нову лексику в іграх, проектах, вправах	Користуються лише базовими словами, лексичний запас обмежений

4	Розуміння на слух (аудіювання)	Правильно реагують на інструкції, активно працюють після перегляду відео	Потребують повторення інструкцій, додаткового пояснення.
5	Мовлення (говоріння)	Вимовляють слова, фрази та речення відповідно до теми уроку	Говорять уривками, бояться помилок, рідко висловлюються самостійно.
6	Мотивація до вивчення мови	Виявляють зацікавленість, емоційне залучення, чекають наступного уроку.	Інтерес слабкий, іноді не виявляють мотивації
7	Самостійність у роботі	Починають і виконують завдання без допомоги, працюють впевнено	Часто звертаються за допомогою, потребують стимулів для початку роботи
8	Рефлексія (самооцінка)	Можуть оцінити складність завдання, висловити думку про свою роботу	Не вміють оцінити свій результат, рідко замислюються над якістю виконання

Щоб зробити діаграму за цією таблицею, ми перетворили якісні дані (описові) на кількісні (числові), тобто оцінили рівень сформованості кожної навички у контрольній та експериментальній групах за шкалою:

- 1 - низький рівень
- 2 - середній рівень
- 3 - високий рівень

Числові значення експериментальної та контрольної груп наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Порівняльний аналіз сформованості ключових компетентностей учнів

№	Критерій	Експериментальна група	Контрольна група
1	Залучення до навчання	3	1
2	Виконання завдань	3	2
3	Розширення словника	3	1
4	Аудіювання	3	2
5	Мовлення	3	2
6	Мотивація	3	1
7	Самостійність	3	2
8	Рефлексія	3	1

Для наочної ілюстрації результатів педагогічного експерименту наведено діаграму, яка відображає рівень сформованості навчальних умінь у учнів експериментальної та контрольної груп на початку та в кінці дослідження. Аналіз охоплює такі ключові критерії: активність на уроці, правильність виконання завдань, словниковий запас, розуміння на слух, мовлення, мотивація до навчання, самостійність та рефлексія.

Опис результатів:

Експериментальна група продемонструвала значний прогрес у всіх показниках: якщо на початку експерименту середній рівень сформованості умінь становив близько 50-60%, то наприкінці він підвищився до 90-100%.

Найбільше зростання зафіксовано в мотивації (з 50% до 100%), активності (з 50% до 100%) та розширенні словникового запасу (з 50% до 100%).

Контрольна група показала незначні зміни: рівень умінь залишався на рівні 30-60%, що свідчить про обмежену ефективність традиційних методів навчання у порівнянні з інтерактивними підходами.

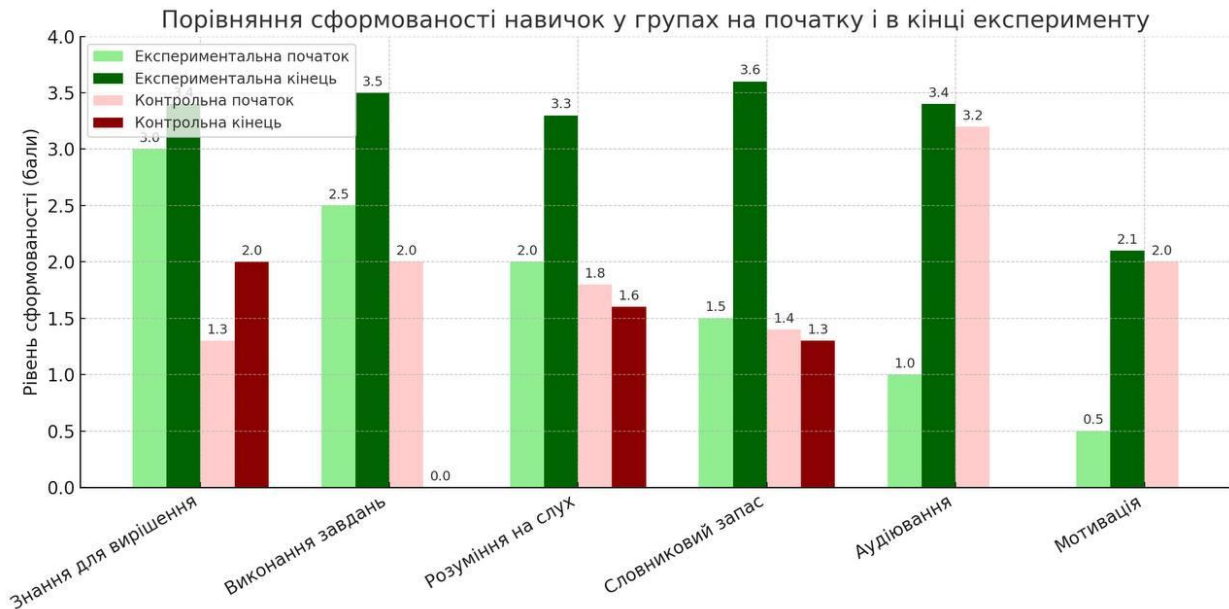

Рис. 2.10. «Порівняльна діаграма рівня сформованості умінь учнів експериментальної та контрольної груп»

Для оцінки ефективності впровадженої методики було проведено порівняльний аналіз рівня сформованості ключових навчальних умінь в учнів експериментальної та контрольної груп на початку та в кінці педагогічного експерименту. У таблиці наведено відсоткові показники за кожним із восьми критеріїв.

Результати свідчать про суттєве зростання рівня сформованості компетентностей в експериментальній групі. Зокрема:

Активність на уроці зросла на 50% (з 50% до 100%), що засвідчує підвищення залучення учнів до навчального процесу.

Виконання завдань покращилось на 50%, що вказує на зростання точності, повноти та впевненості у виконанні індивідуальних навчальних дій.

Розширення словникового запасу, аудіювання та мовлення також показали однаковий приріст - по 50%, що свідчить про загальний розвиток мовленнєвих умінь.

Мотивація до навчання зросла на 67%, що є одним із найважливіших показників ефективності інтерактивного навчання.

Самостійність підвищилась на 33%, що демонструє формування в учнів навичок самоконтролю та відповідальності за навчальний результат.

Рефлексія зросла на 67%, що свідчить про підвищення здатності учнів аналізувати власну діяльність і досягнення.

На відміну від цього, контрольна група не продемонструвала суттєвих змін: більшість показників залишилися без змін або зросли лише незначно (наприклад, активність на уроці зросла лише на 17%).

Таким чином, отримані дані підтверджують ефективність запропонованої методики, яка базується на використанні інтерактивних форм і засобів навчання (вебквести, лепбуки, онлайн-платформи, мультимедійні матеріали тощо). Значний приріст у всіх ключових компетентностях дає підстави рекомендувати цю методику до впровадження в освітню практику початкової школи.

Висновки до розділу 3

Результати педагогічного експерименту засвідчили високу ефективність персоналізованого підходу у викладанні англійської мови в початковій школі. Застосування комплексу дидактичних засобів - диференційованих індивідуальних завдань, інтерактивних цифрових платформ (Learning.ua, Wordwall), мініпроектів (лепбуки, книжечки), вебквестів - створило сприятливе середовище для реалізації індивідуальних навчальних траєкторій учнів.

Ключовим чинником успішності виявилось урахування індивідуальних особливостей молодших школярів: рівня мовної підготовки, домінуючих стилів сприймання інформації (візуального, аудіального, кінестетичного) та навчальних інтересів. Такий підхід забезпечив високу залученість, позитивне ставлення до навчання і підвищену мотивацію. Порівняльний аналіз результатів засвоєння навчального матеріалу між експериментальною та контрольною групами показав суттєві переваги персоналізованої методики. Учні експериментальної групи:

продемонстрували високий рівень активності (100%);

значно покращили словниковий запас (зростання на 67%);

досягли високого рівня аудіювання та мовлення у 91,7% випадків;

91,7% учнів визнали індивідуальні завдання ефективними;

83% оцінили роботу у форматі вебквесту як цікаву та захоплюючу.

Окрім академічних результатів, було зафіксовано позитивні зрушення у формуванні ключових компетентностей. Зокрема:

100% учнів експериментальної групи досягли високого рівня мотивації до навчання (у контрольній групі - лише 16,7%);

зросли показники самостійності, самооцінки та рефлексії;

було виявлено позитивну динаміку в розвитку ініціативності та навичок навчальної співпраці.

До найефективніших інструментів персоналізованого навчання віднесено адаптивні індивідуальні завдання, творчі проєкти, а також використання онлайн-ресурсів, що містять елементи гейміфікації. Зокрема, платформа Learning.ua була обрана 75% учнів як найзручніша й найцікавіша для виконання навчальних завдань.

Отже, результати дослідження підтверджують доцільність інтеграції персоналізованих підходів у навчально-виховний процес початкової школи. Такий підхід сприяє не лише підвищенню якості засвоєння навчального матеріалу, але й забезпечує розвиток індивідуального потенціалу кожного учня, формує важливі компетентності та створює основу для подальшого успішного навчання.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження ми прийшли до наступних висновків.

1. Проаналізовано науково-теоретичні підходи до визначення поняття інновацій в освіті та охарактеризовано особливості інноваційних методик у початковій школі. Теоретичний аналіз науково-методичних джерел дозволив з'ясувати сутність інновацій у сучасній початковій освіті, визначити основні ознаки інноваційних методик, які забезпечують адаптацію навчального процесу до індивідуальних особливостей учнів, активізують їхню пізнавальну діяльність, формують мотивацію до навчання та сприяють розвитку ключових компетентностей.

2. Досліджено сутність, принципи та переваги персоналізованого підходу в освіті, зокрема в умовах початкової школи. Персоналізоване навчання передбачає створення освітнього середовища, що враховує унікальні потреби, інтереси, здібності та темп засвоєння знань кожного учня. Такий підхід сприяє розвитку автономності, відповідальності, позитивної мотивації до навчання й творчої активності школярів.

3. Визначено психолого-педагогічні особливості навчання англійської мови молодших школярів у контексті персоналізованого навчання. З'ясовано, що ефективне засвоєння іноземної мови можливе лише за умови використання диференційованих, інтерактивних, ігрових та проєктних методів, які враховують вікові, психологічні та індивідуальні особливості учнів. Це сприяє розвитку мовленнєвих навичок, комунікативної компетентності, креативності та емоційної залученості дітей.

4. Вивчено досвід зарубіжних країн щодо впровадження персоналізованих підходів у навчанні іноземних мов у початковій ланці. Проаналізований досвід педагогічних систем інших країн засвідчив ефективність використання цифрових освітніх платформ, інтерактивних завдань і проєктної діяльності. Такі технології забезпечують індивідуалізацію навчання, підтримують інтерес учнів і сприяють глибшому засвоєнню мовного матеріалу.

5. Розроблено та оцінено ефективність методики персоналізованого навчання англійської мови у початковій школі. Методика, що поєднує диференційовані завдання, цифрові платформи (Learning.ua, Wordwall, Genially), елементи проєктної діяльності (лепбуки, міні-книжечки) та вебквести, показала високу результативність. Під час педагогічного експерименту зафіксовано підвищення мовленнєвої активності, збагачення словникового запасу, покращення сприйняття мови на слух та зростання самостійності в навчанні.

У ході дослідження підтверджено, що впровадження інноваційних методик і персоналізованого підходу в навчанні англійської мови в початковій школі є ефективним засобом підвищення якості освіти. Персоналізоване навчання відповідає вимогам сучасного інформаційного суспільства, забезпечує розвиток критичного мислення, самостійності та впевненості у власних силах учнів.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні інтеграції персоналізованого підходу з іншими освітніми технологіями, розробленні нових методичних інструментів з урахуванням особливостей різних категорій учнів і вивченні довгострокового впливу персоналізованого навчання на формування мовної компетентності.

Таким чином, результати дослідження довели, що персоналізований підхід є ефективним засобом модернізації початкової освіти та формування особистісного потенціалу кожного учня, що сприяє якісній освіті й успішній соціалізації в сучасному світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Англійська мова [Електронний ресурс]. URL: <https://learning.ua/english/vchymosia-utvoriuvaty-rechennia> (дата звернення: 17.05.2025)
2. Байдук Л. М. Сучасні технології навчання іноземної мови та їх використання в початковій школі. Академічні візії. 2023. Вип. 23. URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/546> (дата звернення: 17.05.2025).
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: науково-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1998.
4. Бех І. Д. Особистісно орієнтоване виховання: теоретико-технологічні засади. Київ: Либідь, 2003. 280 с.
5. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексії на рівні освіти. Освіта України. 2018. № 12. С. 5–7.
6. Вашуленко М. С. Компетентнісний підхід до перевірки мовних і мовленнєвих знань молодших школярів. Початкова школа. 2009. № 1. С. 16–17.
7. Вербівський Д. Понятійно-термінологічний апарат педагогічної інноватики. Освіта. Інноватика. Практика. 2024. Вип. 12, № 6. С. 11–17. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i6-002>.
8. Винницька О. А. Уроки читання та їх індивідуалізація. У кн.: Лицем до дитини. Особистісно орієнтоване навчання в початковій школі. Львів, 2005. С. 43–70.
9. Гарачук Т. Психологічні особливості навчання іноземних мов молодших школярів. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. 2017. № 56. С. 55–62.
10. Гавриш Н. В. Використання мультимедійних технологій у навчанні іноземної мови. Львів: Світ, 2019. 180 с.
11. Генератори практичних завдань [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/generator/anahrama-4.html> (дата звернення: 17.05.2025).

12. Годз В. О. Дослідження адаптивного навчання в українських школах [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/7238/2/Godz.pdf> (дата звернення: 17.05.2025).
13. Гонтаренко І. VECL (Virtual Environment for Collaborative Learning) – інноваційна технологія у викладанні англійської мови. Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, 2017. С. 45–50.
14. Державний стандарт початкової загальної освіти. Початкова школа. 2010. № 8. С. 12–25.
15. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 17.05.2025).
16. Закон України «Про загальну середню освіту». У кн.: Книга вчителя початкової школи: довідкові матеріали для організації роботи вчителя / упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. Харків: Торсінг плюс, 2006. С. 70–97.
17. Карапузова Н. Д., Білик Н. І., Манжелій Н. М. Настільні логіко-розвивальні ігри у навчанні математики як інструмент розвитку Soft Skills у дітей молодшого шкільного віку. Імідж сучасного педагога. 2025. С. 85–91. DOI: [doi:10.33272/2522-9729-2025-3\(222\)-85-91](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3(222)-85-91).
18. Квас Л. М. Використання ІКТ у початковій освіті: можливості та виклики. Початкова школа. 2020. № 6. С. 14–19.
19. Ковальова В., Остапенко Л. Огляд інструментальних можливостей для створення веб-квестів освітнього призначення. Науково-дослідна робота студентів. 2023. URI: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/13525> (дата звернення: 17.05.2025).
20. Колпачова Д. Ю., Куцвол Я. О. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до роботи в НУШ. Мозаїка початкової освіти. 2025. С. 33–42.
21. Кугай Ксенія. Розуміння змісту і сутності поняття «персоналізація навчання іноземних мов» у зарубіжній науковій літературі. Молодь і ринок. 2024. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.294265>
22. Лелюх-Степанчук О. Особливості емоційного розвитку дітей молодшого шкільного віку. Теорія і практика сучасної психології. 2018. № 2. С. 140–144.

23. Лисак Н. А. Можливості та напрями використання сервісів Learning Apps та Learning UA. Світ дидактики. 2025. С. 12–18.
24. Мариновська Оксана. Базові поняття педагогічної інноватики. Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. 2023. С. 55–63.
25. Микитенко І. Д., Сенчило Т. С. Інновації у навчанні іноземної (англійської) мови молодших школярів. 2020. С. 22–34.
26. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа: концептуальні засади реформи середньої школи [Електронний ресурс]. Київ, 2016. URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nush.pdf> (дата звернення: 17.05.2025).
27. Мойсеєнко Р. М. Ідея дитиноцентризму у сучасній школі. Нова українська школа: траєкторія поступу. 2021. С. 45–58.
28. Огієвич О. І. Особливості інтегровано-проектного навчання учнів початкових класів у середовищі НУШ. Збірник наукових праць. 2024. URI: <https://dspace.megu.edu.ua/handle/123456789/5036> (дата звернення: 17.05.2025).
29. Пантюк О. С., Кравець О. Є. Особливості навчання та засвоєння іншомовного матеріалу учнями початкової школи на уроках англійської мови за стандартами НУШ. 2025. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/43267/1/1.pdf> (дата звернення: 17.05.2025).
30. Погоріла, А., & Костецька, Г. Адаптація моделі перевернутого класу для уроків іноземної мови. Молодий вчений, 2024. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-7-131-13>
31. Полудьонна Н. С., Кравець В. М. *Освітня інновація: данина традиції чи прояв інноваційної культури* [Електронний ресурс]. 2021. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ab95cff7-574e-444b-b430-9d06533cb091/content> (дата звернення: 17.05.2025).
32. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2010.
33. Пометун О. І., Скубієва Л. В. Методика навчання англійської мови в початковій школі. Київ: Освіта, 2020.

34. Пометун О. І. Діяльнісний підхід. Енциклопедія освіти, 2021. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729012> (дата звернення: 17.05.2025).

34. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p#Text>

35. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p#Text> (дата звернення: 17.05.2025).

36. Ребуха Л. З. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 143 с. URL: <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/4522> (дата звернення: 17.05.2025).

37. Редько В. Оновлення змісту навчання іноземних мов у сучасній шкільній освіті – прерогатива Нової української школи. Іноземні мови в школах України. 2018. № 4. С. 10–15.

38. Рібцун Ю. В., Тройніна С. О., Котяш І. С. Використання адаптивних технологій у початковій освіті для розвитку індивідуальних траєкторій учнів. Педагогічна академія: наукові записки. 2025. Вип. 18. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745283> (дата звернення: 17.05.2025).

39. Устименко О. Професійно-методичні завдання для формування проєктної компетентності майбутніх учителів англійської мови. Іноземні мови. 2022. № 3–4. С. 19–38. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2022.3-4.269670>

40. Форостюк Т. В., Степаненко О. К., Форостюк В. О. Стан і проблеми персоналізованого навчання учнів сучасної школи. 2022. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-10\(15\)-264-274](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-10(15)-264-274)

41. Холод І. Використання невербальних засобів комунікації у викладанні англійської мови. SWorldJournal. 2022. Т. 1, № 14-01. С. 86–90. DOI: <http://10.30888/2663-5712.2022-14-01-016>
42. Шаповал О. В. Вебквест: Unit 1. My family and friends. Class 2 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/webquest/unit-1-my-family-and-friends-class-2-29355.html> (дата звернення: 17.05.2025)
43. Швай Р. І. Сучасні тенденції освітньої діяльності. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна. 2020. Вип. 26. С. 40–43. DOI: <https://doi.org/10.32626/2307-4507.2020-26.40-43>
44. Швай Р. І. Теоретико-методичні засади інноваційного навчання молодших школярів. Педагогіка і психологія. 2021. № 1. С. 37–42
45. Швай Р. І. Інноваційні педагогічні технології у початковій освіті. Початкова школа. 2023. № 2. С. 30–35
46. Шпаченко Г. А. Інноваційні можливості STEAM-освіти в упровадженні системно-діяльнісного підходу в початковій школі. 2023. PhD Thesis. URI: <http://hdl.handle.net/123456789/1841> (дата звернення: 17.05.2025)
47. Шутко С. Ю. Використання штучного інтелекту на уроках англійської мови. Розвиток науки та освіти України під час воєнного стану. CLII Міжнародна науково-практична інтернетконференція. Івано-Франківськ, 20 грудня 2024 р. С. 235. URL: https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/01/IF_20122024_1.pdf#page=235
48. Яковлева В. А. Дослідження використання методів штучного інтелекту у адаптивному навчанні учнів початкової школи : пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти на другому (магістерському) рівні, спеціальність 122 Комп'ютерні науки / М-во освіти і науки України, Харків. нац. унт радіоелектроніки. Харків, 2025. 90 с. URI: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/29974> (дата звернення: 17.05.2025)

49. Elis Raykroft. 9 Fun Literacy Centers That Teach Short and Long Vowel Word Families [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://proudtobeprimary.com/literacy-centers/> (дата звернения: 17.05.2025)
50. Project-based Language Learning (PBL) Guide for Teachers [Электронный ресурс]. 2024. Режим доступа: <https://www.teacheracademy.eu/blog/project-based-language-learning/> (дата звернения: 17.05.2025)
51. Quizizz Reviews | SoftwareWorld [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.softwareworld.co/software/quizizz-reviews/> (дата звернения: 11.06.2025)
52. Rachelle Dené Poth. Empowering Teachers with Conversational AI [Электронный ресурс]. 2024. Режим доступа: <https://rdene915.com/tag/personalization/> (дата звернения: 17.05.2025)
53. Redefining online courses, one conversation at a time [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://app.kyronlearning.com/> (дата звернения: 17.05.2025)
54. Seenivasan R. ICT in education: A critical literature review and its implications. International Journal of Finance, Insurance and Risk Management. 2024. Vol. 14, № 1. С. 12–27
55. Seenivasan R. Integrating ICT in Education. International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering. 2021. Vol. 10, № 5. P. 45–49
56. Shemshack Atikah, Kinshuk, Spector Jonathan Michael. A comprehensive analysis of personalized learning components. Journal of Computers in Education. 2021. Vol. 8, № 4. С. 485–503. DOI: 10.1007/s40692-021-00188-7
57. Socrates [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.withsocrates.com/> (дата звернения: 17.05.2025)

58. The Role of Technology in Personalized Learning [Электронный ресурс]. 2023. Режим доступа: <https://teachflow.ai/the-role-of-technology-in-personalized-learning/> (дата звернения: 17.05.2025)

59. Travel the world and learn new languages [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.mondly.com/vr> (дата звернения: 17.05.2025)

ДОДАТКИ

Додаток А

«Анкета для батьків щодо індивідуального підходу у вивченні англійської мови»

Шановні батьки!

З метою створення найбільш ефективної та цікавої програми навчання англійської мови для Вашої дитини, просимо Вас приділити кілька хвилин для заповнення цієї анкети. Ваші відповіді допоможуть нам краще зрозуміти індивідуальні особливості, інтереси та навчальні потреби Вашої дитини, що дозволить зробити заняття максимально корисними та захоплюючими.

Дякуємо за співпрацю!

Ім'я та прізвище дитини: _____

Клас: _____

Частина 1. Рівень володіння англійською мовою

Будь ласка, оберіть варіант, який найкраще описує поточні знання та навички Вашої дитини в англійській мові.

1. На Вашу думку, який рівень англійської у Вашої дитини?

Базовий (Beginner/Elementary)

Знає окремі слова та прості фрази (привітання, кольори, цифри, тварини).

Може відповідати на дуже прості запитання одним-двома словами (напр., "What's your name?", "How are you?").

Впізнає знайомі слова на слух, але має труднощі з розумінням речень.

Потребує постійної підтримки та перекладу.

Середній (Intermediate)

Може скласти прості речення про себе, свою сім'ю, улюблені іграшки.

Розуміє короткі історії чи діалоги на знайомі теми, особливо з візуальною підтримкою (малюнки, відео).

Може поставити просте запитання.

Має непоганий словниковий запас із повсякденних тем.

Вище середнього (Upper-Intermediate)

Може підтримати невелику розмову на знайомі теми (розповісти про свій день, хобі, улюблену книгу/фільм).

Добре розуміє усне мовлення, може дивитися короткі мультфільми в оригіналі з мінімальними труднощами.

Намагається використовувати більш складні речення.

Читає короткі тексти та розуміє їхній основний зміст.

Частина 2. Стилi сприйняття інформації

Ці питання допоможуть визначити, як Ваша дитина найкраще засвоює нову інформацію. Будь ласка, оберіть 1-2 варіанти у кожному питанні, які найбільше відповідають поведінці Вашої дитини.

2. Коли дитина вчить щось нове (наприклад, віршик або правило), вона найкраще запам'ятовує, коли:

- а) Бачить текст, картинки, схеми або дивиться відео.
- б) Багаторазово чує інформацію, промовляє її вголос, обговорює.
- в) Програє ситуацію, використовує жести, рухається, щось робить руками (ліпить, малює).

3. Як Ваша дитина найчастіше проводить вільний час?

а) Любить малювати, роздивлятися книжки з ілюстраціями, складати пазли, дивитися мультики.

б) Любить слухати музику, аудіоказки, співати, багато розмовляти та ставити запитання.

в) Любить активні ігри, спорт, танці, конструктори, ліплення, допомогу по дому.

4. Що найімовірніше відверне увагу Вашої дитини під час заняття? *

а) Візуальний безлад, занадто яскраві або рухомі об'єкти навколо.

б) Сторонні звуки, розмови, гучна музика.

в) Необхідність довго сидіти на одному місці без руху.

Підсумовуючи, який стиль, на Вашу думку, домінує у дитини?

Візуальний (краще запам'ятовує через зір)

Аудіальний (краще запам'ятовує на слух)

Кінестетичний (краще запам'ятовує через рух, дотик та дію)

Частина 3. Інтереси та уподобання дитини

Ця інформація допоможе нам інтегрувати улюблені теми та персонажів Вашої дитини в процес навчання, зробивши його більш особистим та мотивуючим.

5. Які теми найбільше цікавлять Вашу дитину? (можна обрати декілька) *

Тварини * Динозаври * Космос / Планети * Принцеси / Феї / Єдинороги

* Машинки / Техніка * Супергерої * Природа / Подорожі *

Комп'ютерні ігри * Інше: _____

6. Назвіть, будь ласка, 2-3 улюблених мультфільми, фільми або телешоу Вашої дитини. _____

7. Чи є у дитини улюблені персонажі (з мультиків, книг, ігор)? Якщо так, то які? _____

8. Яким іграм Ваша дитина надає перевагу? * Настільні ігри (ходилки, лото) * Комп'ютерні / мобільні ігри (вказіть назви, якщо можливо) _____ * Рухливі ігри (хованки, спорт) * Конструктори (Lego, тощо) * Творчі ігри (малювання, ліплення) * Рольові ігри (гра в магазин, лікарню, сім'ю)

9. Який формат навчання, на Вашу думку, був би найцікавішим для Вашої дитини? (можна обрати декілька) * Вивчення через пісні та вірші * Вивчення через ігри (рухливі, настільні) * Вивчення через перегляд та обговорення відео/мультфільмів * Вивчення через читання та створення історій/коміксів * Вивчення через творчі завдання (малювання, поробки)

10. Чи є ще щось важливе, що нам варто знати про Вашу дитину для побудови ефективного навчання? (наприклад, сором'язливість, гіперактивність, особливі таланти тощо)

Щиро дякуємо за Ваші відповіді!

«Типи та приклади завдань»

Тип завдання	Приклад завдання	Рівень складності	Мета завдання
Індивідуальні картки (activity sheets)	1) З'єднай слово з картинкою (cat –)2) Розфарбуй тільки ті предмети, які ти чуєш3) Напиши слово за зразком	Базовий / Середній / Вищий	Розпізнавання лексики, розвиток навичок читання / письма
Міні-проекти (лепбуки)	Лепбук «My Family»: добір фото чи малюнків родини, підпис англійською, коротка розповідь	Універсальний (з диференціацією підтримки)	Узагальнення вивченого, розвиток зв'язного мовлення
Вебквести	1) Переглянь картинок. Вибери відповідні зображення3) Відповідай на питання (Who says "moo"?)	Середній	Розвиток слухового сприйняття, мовлення, уваги
Цифрові ігри (Learning.ua)	1) Підбір пари «слово – картинка»2) Гра «вгадай слово за описом»	Залежить від прогресу учня	Повторення та автоматизація лексики в ігровій формі
Самооцінка	Вибір смайлика після завдання: 😊 (легко), 😐 (нормально), ☹️	Особистісний рівень	Формування навички рефлексії та емоційного зворотного зв'язку

Тип завдання	Приклад завдання	Рівень складності	Мета завдання
	(складно)		
Аудіювання + дія	Учень слухає: "Touch your nose", "Stand up", "Color the sun yellow"	Базовий	Перевірка розуміння інструкцій, розвиток слухової уваги

«Опитування учнів після індивідуальних завдань»

1. Чи відчували ви менше стресу, працюючи з індивідуальними завданнями, які відповідали вашому рівню?

Так, значно менше стресу

Так, трохи менше стресу

Ні, рівень стресу не змінився

Ні, відчував(ла) більше стресу

2. Наскільки, на вашу думку, індивідуальні завдання допомогли вам краще зрозуміти новий матеріал?

Значно допомогли

Допомогли

Мало допомогли

Зовсім не допомогли

Розділ 2: Рівень Складності

3. Завдання, які були підібрані до вашого рівня складності (наприклад, відповідність, письмо, речення), були:

Якраз правильної складності

Трохи легші, ніж я очікував(ла)

Трохи складніші, ніж я очікував(ла) Занадто легкі

Занадто складні

4. Чи вважаєте ви, що завдання різного рівня складності допомогли вам вчитися ефективніше?

Так, безумовно

Так, ймовірно

Не впевнений(а)

Ні, не думаю

Ні, зовсім ні

Розділ 3: Формат подачі матеріалу

5. Який формат подачі матеріалу виявився для вас найбільш ефективним? (Оберіть один або кілька варіантів)

Картки з малюнками (візуальний)

Прослуховування записів з подальшими завданнями (аудіальний)

Завдання на переміщення, розфарбовування, аплікації
(кінестетичний)

Інші (будь ласка, вкажіть):

6. Наскільки важливо для вас, щоб навчальні матеріали відповідали вашому способу сприйняття інформації (наприклад, візуально, на слух, через дії)?

Дуже важливо

Важливо

Не дуже важливо

Зовсім не важливо

Додаток 4. «Які з платформ більш ефективні»

Анкета для учнів: Використання цифрових освітніх платформ

Будь ласка, оберіть варіанти, які найкраще відображають ваш досвід використання цифрових платформ для вивчення мови.

1. Як часто ви користувались такими цифровими платформами для вивчення мови?

Щотижня

Кілька разів на місяць

Рідше одного разу на місяць

Не користувався/користувалась

2. Які з наведених платформ ви використовували? (Оберіть усі, що підходять)

Learning.ua

Wordwall

Genially

Інші (будь ласка, вкажіть які):

3. Яка платформа вам сподобалась найбільше? (Оберіть одну)

Learning.ua

Wordwall

Genially

Жодна з них

Важко відповісти

4. Чому саме ця платформа вам сподобалась найбільше? (Можете обрати кілька варіантів або вказати свій)

Було весело та цікаво

Завдання були зрозумілі

Допомогло краще запам'ятовувати нові слова/правила

Миттєво показувало правильні відповіді

Можна було вчитися самостійно вдома

Інше (будь ласка, вкажіть):

5. Яку користь ви отримали від використання цифрових платформ? (Оберіть усі, що підходять)

Покращив/покращила свої знання з мови

Стало цікавіше вивчати мову

Навчився/навчилась працювати самостійно

Легше запам'ятовувати слова

Не отримав/не отримала значної користі

«Анкета: Проєктне навчання та вебквести у вивченні мови»

Ця анкета допоможе нам зрозуміти ваші враження від участі у проєктному навчанні (лепбук "My Family", книжечка "My Day") та вебквестах. Ваші відповіді допоможуть нам покращити навчальний процес!

Будь ласка, відповідайте чесно. Анкета анонімна.

1. Чи сподобалося вам створювати лепбук "My Family"?

Так, дуже сподобалося

Сподобалося

Скоріше не сподобалося

Зовсім не сподобалося

Важко відповісти

**2. Що найбільше вам сподобалося у роботі над лепбуком "My Family"?
(Можна обрати кілька варіантів)**

Можливість обирати та використовувати зображення своєї родини

Підписувати малюнки англійською мовою

Розповідати про членів своєї родини англійською

Творчий процес створення лепбука

Те, що це було схоже на гру

Інше (будь ласка, вкажіть):

3. Чи допомогла вам робота над лепбуком краще запам'ятати слова, пов'язані з родиною, та навчитися розповідати про неї англійською?

Так, дуже допомогла
Допомогла
Скоріше не допомогла
Зовсім не допомогла
Важко відповісти

4. Чи сподобалося вам створювати книжечку "My Day"?

Так, дуже сподобалося
Сподобалося
Скоріше не сподобалося
Зовсім не сподобалося
Важко відповісти

5. Що найбільше вам сподобалося у створенні книжечки "My Day"? (Можна обрати кілька варіантів)

Малювати картинки до свого типового дня
Писати короткі підписи англійською мовою
Використовувати вивчені слова (wake up, eat, play, sleep тощо)
Можливість проявити свою творчість
Те, що це був цілий "свій" проєкт
Інше (будь ласка, вкажіть):

6. Як ви вважаєте, чи допомогла вам книжечка "My Day" краще розповідати про свій день англійською?

Так, дуже допомогла
Допомогла
Скоріше не допомогла
Зовсім не допомогла
Важко відповісти

7. Чи було вам цікаво виконувати вебквести?

- Так, дуже цікаво
- Цікаво
- Скоріше не цікаво
- Зовсім не цікаво
- Важко відповісти

8. Що найбільше вам сподобалося під час виконання вебквестів? (Можна обрати кілька варіантів)

- Аналізувати картинки та визначати місцезнаходження людей
 - Пошук інформації
 - Те, що це було схоже на пригоду/розслідування
 - Робота в команді (якщо була)
 - Можливість використовувати комп'ютер/планшет
 - Інше (будь ласка, вкажіть):
-
-

9. Яку користь ви отримали від участі у вебквестах? (Можна обрати кілька варіантів)

4. Навчився/навчилася краще аналізувати інформацію
5. Покращив/покращила свої знання з мови (зокрема, нові слова)
6. Стало цікавіше вивчати мову
7. Навчився/навчилася краще працювати в команді (якщо була)
8. Розвинув/розвинула своє логічне мислення
9. Не отримав/не отримала значної користі

10. Загалом, що вам більше сподобалося: проєктні завдання (лепбук, книжечка) чи вебквести?

- Проєктні завдання (лепбук, книжечка)
- Вебквести

Мені сподобалося все однаково

Не можу сказати

Додаток 6. «Рефлексія»

 – було цікаво та легко;	
 – було складно, але я старався;	
 – було важко, щось не зрозумів(ла).	

Додаток Е

«Критерії та рівні оцінювання прогресу учнів»

Критерій оцінювання	Опис показника	Рівень прогресу	Умовні позначення
1. Залучення до навчального процесу	Активність на уроці, ініціативність, бажання брати участь у завданнях	Високий / Середній / Низький	+ / ± / –
2. Виконання завдань відповідно до рівня	Правильність і повнота виконання індивідуальних завдань	Виконує самостійно / з частковою допомогою / з постійною допомогою	+ / ± / –
3. Розширення словникового запасу	Збільшення кількості засвоєних і вживаних слів у проєктах, іграх, завданнях	Значне / Помірне / Мінімальне	+ / ± / –
4. Розуміння на слух (аудіювання)	Правильне реагування на інструкції, участь у завданнях після перегляду відео	Добре / Частково / Недостатньо	+ / ± / –
5. Мовлення (говоріння)	Здатність вимовляти слова, фрази, короткі речення за темами уроку	Вільно / З труднощами / Дуже рідко	+ / ± / –
6. Мотивація до вивчення мови	Зацікавленість, емоційне ставлення до уроків англійської мови	Висока / Середня / Низька	+ / ± / –

Критерій оцінювання	Опис показника	Рівень прогресу	Умовні позначення
7. Самостійність у роботі	Здатність самостійно почати і виконати завдання (у межах рівня)	Висока / Часткова / Низька	+ / ± / –
8. Рефлексія (самооцінка)	Вміння учня оцінити складність завдання, висловити думку про роботу	Присутня / Часткова / Відсутня	+ / ± / –